

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

RAPORT Z WIZYTACJI **(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)**

dokonanej w dniach 17-18 października 2016 r.

na kierunku „kulturoznawstwo – wiedza o kulturze”

**prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych na poziomie studiów
pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, realizowanym w formie
studiów stacjonarnych na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: prof. dr hab. Małgorzata Leyko - członek PKA

członkowie:

- 1. dr hab. Violetta Wróblewska** - ekspert PKA
- 2. prof. dr hab. Ewa Rewers** - ekspert PKA
- 3. mgr Małgorzata Piechowicz** - ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jakości
- 4. Żaneta Komoś** - ekspert PKA ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo – wiedza o kulturze” prowadzonym na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Oceniany kierunek studiów został przekształcony z kierunku studiów „kulturoznawstwo”, którego oceny dokonano w roku akademickim 2009/2010, przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 748/2010 z dnia 8 lipca 2010 r.)

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania ze studentami, pracownikami Wydziału, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyk, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów i Biura Karier. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodnicząca Zespołu oraz współpracujący z nią eksperci poinformowali władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżnia jąco	w pełni	znaczą co	częścio wo	niedosta tecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia	X				
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			
---	--	----------	--	--	--

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

W wyniku uwag zgłaszanych przez członków ZO PKA w czasie wizytacji i w odpowiedzi na raport z wizytacji Instytut Kultury Polskiej UW, który prowadzi oceniany kierunek studiów, wprowadził zmiany służące doskonaleniu procesu dydaktycznego:

- wdrożono zmianę formuły seminariów dyplomowych dla studiów I stopnia z konsultacji na seminaria i przypisano im odrębne efekty kształcenia; praca licencjacka składana jest w formie pisemnej (ok. 27 000 znaków) i wraz z recenzjami dostępna jest w USOS; w trakcie egzaminu licencjackiego studenci otrzymują jedno z trzech pytań dające możliwość szerszej prezentacji pracy dyplomowej; nowa forma dyplomowania obowiązuje od semestru letniego 2016/2017 (decyzja Rady IKP poparta przez Samorząd Studencki 7 III 2017);
- wprowadzono obowiązkową dokumentację praktyk, która obejmuje umowy uczelni z instytucjami przyjmującymi praktykantów, skierowanie studenta na praktyki w danej instytucji, w sylabusie określono odrębne efekty kształcenia dla praktyk i sposoby ich weryfikacji, odpowiadające zakładanym efektom kształcenia;
- opracowano i wdrożono system oceny prac etapowych i egzaminacyjnych, zapewniający przejrzystość i porównywalność ocen – opracowano wykaz przykładowych metod oceniania osiągnięć studentów;
- uzupełniono dokumentację procesu dydaktycznego – zmodyfikowano i ujednolicono formę sylabusów przedmiotów.

Ponadto jednostka wprowadziła, obowiązujące od roku 2017/2018 zmiany w programie studiów, które silniej łączą badania naukowe pracowników z procesem dydaktycznym, pozwalając studentom na lepsze przygotowanie się do badań na studiach I stopnia i udział w nich na studiach II stopnia. Jednocześnie zweryfikowano system ECTS, wprowadzając ewaluację punktową lepiej oddającą nakład pracy studenta w czasie zajęć, przygotowania do nich i zaliczenia przedmiotu.

Odnosząc się do kryterium szóstego (skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia) autorzy Odpowiedzi podkreślili spójność tego systemu oraz stałą, często przyjmującą nowatorskie formy (np. warsztaty samooceny z udziałem studentów) proces ewaluacji i monitorowania jakości kształcenia. Realną efektywność mierzoną poziomem kompetencji absolwentów poświadczają współpracujący z Wydziałem potencjalni pracodawcy oraz przedstawiciele instytucji partnerskich. Na wyróżnienie zasługują prowadzone regularnie innowacyjne badania jakościowe organizowane w formie warsztatów z udziałem studentów i absolwentów ocenianego kierunku, pozwalające na pogłębioną analizę realizowanego procesu kształcenia oraz wypracowanie działań doskonalących. Działania te uzasadniają zmianę oceny kryterium szóstego z „w pełni” na „wyróżniającą”.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
<p>1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia</p> <p>6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów</p>	X				

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów

ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednio wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu

kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Jednostka sformułowała spójną koncepcję kształcenia kulturoznawczego, wpisującego się w obszar nauk humanistycznych, i realizuje na ocenianym kierunku program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W ramach programu studiów oferuje się właściwy dobór przedmiotów z zakresu wiedzy o kulturze, zachowuje się proporcje między zajęciami obowiązkowymi a fakultatywnymi, stwarza studentom szansę systematycznego rozwoju, przygotowując zarówno do pracy naukowo-badawczej, jak i do wejścia na rynek pracy w sferze kultury. Jednostka systematycznie modyfikuje program, dostosowując go do zmieniającej się rzeczywistości, a jednocześnie pozostaje w zgodzie z misją i strategią UW oraz Wydziału Polonistyki UW. Program i przypisane poszczególnym modułom efekty kształcenia są odpowiednio określone i weryfikowane. Drobne uchybienia czy braki nie umniejszają wartości programu opartego na rzetelnych podstawach merytorycznych, powiązanych z najnowszymi badaniami naukowymi.

1.1.

Założona koncepcja kształcenia na kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze wpisuje się w *Strategię Wydziału Polonistyki na lata 2012-2016* i pozostaje w zgodzie z misją i kierunkami rozwoju uczelni określonymi w *Strategii UW* zapisanej w Uchwale nr 392 Senatu UW z dnia 24 czerwca 2015 w sprawie modelu zarządzania UW oraz *Strategii średnioterminowej UW na lata 2014-2018*. W wymienionych dokumentach poono nacisk na najwyższą jakość kształcenia, spójność badań i dydaktyki, budowanie trwałych relacji ze społeczeństwem oraz otoczeniem gospodarczym, zwłaszcza z różnymi instytucjami kultury, jak też na kształtowanie podmiotowości, samodzielności i badawczej ciekawości wobec różnych zjawisk kultury. Cele określone w misji oraz strategii Wydziału w zakresie dydaktyki, badań naukowych oraz systemu zarządzania podkreślają integrację wszystkich obszarów działań oraz dbałość o ich wysoką jakość. Tym samym koncepcja kształcenia jest zgodna z celami polityki jakości określonymi dla Uczelni i Wydziału.

Na ocenianym kierunku: kulturoznawstwo – wiedza o kulturze realizowana jest koncepcja kształcenia, zakładająca łączenie perspektywy diachronicznej (ciąg zajęć, m.in. z zakresu historii kultury, teatru, filmu, mediów) z ujęciem problemowym i dziedzinowym (zajęcia warsztatowe, seminaryjne, monograficzne). Realizacja wskazanych założeń jest możliwa dzięki badaniom prowadzonym w skali krajowej i międzynarodowej oraz ewoluującej koncepcji kształcenia, dostosowującej program do zmieniających się potrzeb zewnętrznych. Na tle krajowych i międzynarodowych doświadczeń dydaktycznych w zakresie kulturoznawstwa warszawski kierunek studiów kulturoznawstwo – wiedza o kulturze jest programem oryginalnym, silnie umocowanym w doświadczeniach badawczych pracowników Instytut Kultury Polskiej.

1.2.

Na ocenianym kierunku są wdrażane modyfikacje programowe uwzględniające zmiany zachodzące w naukach humanistycznych, a zwłaszcza w dyscyplinie kulturoznawstwo (w Polsce i na świecie), z której kierunek się wywodzi, a także w otoczeniu społeczno-kulturalnym. Pod wpływem kontaktów z instytucjami kultury, z którymi jednostka stale współpracuje, zostały wprowadzone 4 specjalizacje – animacja kultury, teatr w kulturze, kultura wizualna i kultura miejska, a także warsztaty i obowiązkowe praktyki na I stopniu studiów, skuteczniej przygotowujące do pracy w instytucjach kultury niż wcześniej dominujące zajęcia niesprofilowane. Zmiany w programie studiów uwzględniają również prowadzone w jednostce badania naukowe oraz mobilny sposób studiowania. Na przykład w związku z wyjazdami studentów w ramach programów współpracy z zagranicą rozbito niektóre bloki przedmiotów wielogodzinnych (60 g. lub 90 g., m.in. ćwiczenia z *Historii kultury polskiej* trwające w pierwotnej wersji przez dwa semestry 60 g.) na mniejsze bloki 30 g. sproblematyzowane, funkcjonujące niezależnie, aby łatwiej było je zaliczać osobom wyjeżdżającym na semestr na studia do innego kraju, jak też obcokrajowcom przyjeżdżającym w ramach wymiany. Z kolei za odpowiedź na zmiany zachodzące w kulturze współczesnej, w powiązaniu z badaniami pracowników, należy

uznać wprowadzenie do programu licznych przedmiotów z zakresu kultury audiowizualnej i społecznej, np. *Medialność w kulturze współczesnej* na studiach II stopnia (120 g.), *Społeczne teorie kultury współczesnej* – na studiach II stopnia (60 g.), a także warsztaty, np. z fotografii i wizualności, które mają umożliwić studentom lepszą orientację w dynamicznie rozwijającej się rzeczywistości i dać narzędzia do jej badania oraz oceny. Ponieważ oferta programowa jest co roku przeglądana i weryfikowana, brane są pod uwagę kolejne zmiany, np. na II stopniu studiów program ma zostać zmodyfikowany w taki sposób, aby w większym stopniu odpowiadał współczesnym potrzebom rynkowym, a jednocześnie umożliwił zdolnym studentom, myślącym o karierze naukowo-badawczej, bardziej zindywidualizowaną ścieżkę rozwoju. Zmiany te są dopiero w fazie projektowej.

1.3.

Oceniany kierunek studiów został przyporządkowany do obszaru nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych i do dyscypliny naukowej kulturoznawstwo. Znalazło to potwierdzenie w Uchwale nr 513 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16 maja 2012 r. w sprawie kierunków studiów prowadzonych przez podstawowe jednostki organizacyjne na UW (Monitor UW z 16 maja 2012 r. nr 5, poz. 123) oraz w załączniku do wyżej wymienionej uchwały. Efekty kształcenia określone we wspomnianej Uchwale (Monitor UW z 16 maja 2012 r. nr 5, poz. 122) zostały skorelowane i przyporządkowane względem właściwych efektów obszarowych, aby zapewnić spójność procesu kształcenia, a także zachować tożsamość i odrębność kierunku w stosunku do istniejących podobnych kierunków na uczelni. Potwierdza ten stan przedstawiona członkom PKA dokumentacja – tabela efektów kształcenia dla kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze, zawierająca odniesienie efektów kierunkowych przyjętych na ocenianym kierunku do efektów obszarowych sformułowanych w KRK. Ustalenia wynikające z dokumentacji znajdują potwierdzenie w programach i sylabusach eksponujących kulturoznawczy zakres kształcenia.

1.4.

Na kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze, na obu poziomach kształcenia, realizowane są efekty określone w Uchwale nr 512 Senatu UW z 16 maja 2012 r., przypisane obszarowi nauk humanistycznych i są z nimi spójne, tzn. stanowią ich uszczegółowione wersje wynikające ze specyfiki programu studiów, odnosząc się do dyscypliny kulturoznawstwo, czyli kwestii związanych z wiedzą o kulturze, w tym z zakresu teorii i historii kultury, kultury mediów, miasta, teatru i animacji kulturalnej. Tym samym zakładane i realizowane efekty pozwalają na zrównoważony rozwój wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, nastawione są zgodnie z profilem ogólnoakademickim na działalność badawczą i kontynuację edukacji (w sylabusach zaznaczono przedmioty, które przygotowują studentów do prowadzenia badań na studiach I stopnia, oraz przedmioty, które umożliwiają im uczestniczenie w badaniach na studiach II stopnia). Dzięki wyrazistemu sprofilowaniu specjalnościowemu studia przygotowują absolwenta do pracy w różnych instytucjach kultury. W znacznej części sylabusów, zgodnie z rozwiązaniem przyjętym na Uczelni, poszczególnym przedmiotom przypisano jedynie efekty kierunkowe. Nierzadko zdarzają się uszczegółowienia na poziomie danego przedmiotu, co należy uznać za dobrą praktykę. W większości wypadków zauważalna jest zbieżność w zakresie określonych efektów kształcenia między sylabusami odnoszącymi się do poszczególnych przedmiotów a macierzą, ale zdarzają się nieliczne przedmioty, w których opisie efekty kształcenia wpisane w matrycę przyporządkowane danemu przedmiotowi realizowanemu na ocenianym kierunku nie są wpisane w sylabusy. Odnosi się to głównie do efektów z zakresu kompetencji społecznych, o których autorzy sylabusów niekiedy zapominają, koncentrując się na efektach kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności. Powyższa uwaga dotyczy nielicznych sylabusów przedmiotów w programach studiów I i II stopnia, m.in. *Antropologii kultury wizualnej* (I stopień), *Historii kultury polskiej XIX wieku – teatr* (I stopień), *Teatru jako medium pamięci* – seminarium magisterskie.

W tabelach odniesień kierunkowych prawidłowo rozpisano efekty kształcenia, a w zakresie poszczególnych przedmiotów powtórzono je w większości sylabusów, chociaż bez oznaczeń symbolicznych (co ułatwiłoby ich identyfikację). W sylabusach zawarte zostały treści zajęć, zakładane efekty kształcenia, wymagania i sposoby sprawdzenia ich realizacji, co pozwala na

rzetelną weryfikację efektów kształcenia. W dostępnej dokumentacji nie znaleziono jednak odrębnego sylabusu do praktyk na studiach I stopnia włączonych do przedmiotu *Uczestnictwo w kulturze*, co stwarza problemy w zakresie ich rozdzielenia i weryfikacji. Nie znaleziono również określonych odrębnie efektów dla seminarium dyplomowego na studiach I stopnia. Na stronie Wydziału określa się jedynie ogólne efekty kształcenia dla prac dyplomowych (<http://www.polon.uw.edu.pl/system-zapewniania-jakosci#pkt2d>), co tym samym umożliwia ich równie ogólną weryfikację, ale brak sylabusów przedmiotowych (co wynika z konsultacyjnego charakteru seminariów) utrudnia szczegółową ocenę realizacji efektów związanych bezpośrednio z tematem pracy.

Zestaw efektów kształcenia wpisanych w sylabusy uwzględnia przygotowanie do podejmowania prac badawczych i kontynuowania edukacji, a także zwiększa szansę absolwentów na rynku pracy, zwłaszcza w zakresie pracy w instytucjach kultury. Podobnego zdania byli studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA – ich zdaniem sylabusy oraz efekty kształcenia wraz z ich opisem dostępne w USOS stanowią wiarygodne źródło wiedzy o danym przedmiocie. Ponadto efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku uwzględniają zdobywanie przez nich umiejętności praktycznych, umożliwiając uzyskanie kwalifikacji i kompetencji niezbędnych na rynku pracy oraz pozwalają na dalszą edukację.

W jednostce nie jest prowadzone kształcenie nauczycieli.

1.5.

1.5.1

Nie dotyczy kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze

1.5.2

Dobór i układ treści programowych jest w pełni zgodny z zakładanymi efektami kształcenia i uwzględnia aktualny stan wiedzy. Na I stopniu studiów studenci zdobywają wiedzę z zakresu kulturoznawstwa w 6 modułach (antropologia kultury, historia kultury, interpretacja kultury, działanie w kulturze, filozofia i logika, seminaria i zajęcia do wyboru), z kolei na II stopniu studiów – w 5 modułach (współczesne teorie antropologiczne, kultura współczesna, zajęcia do wyboru i bloki tematyczne, translatoria i zajęcia w językach obcych, proseminaria i seminaria); moduły mają określone efekty kształcenia. Program w obecnej postaci cechuje się hierarchizacją przedmiotów, która polega na sukcesywnym przechodzeniu od zajęć ogólnych, nastawionych na prezentację szerokiej wiedzy kulturoznawczej (w układzie chronologicznym i problemowym), do zajęć praktycznych i uszczegółowionych, wymagających większej aktywności intelektualnej studenta. Podczas gdy I stopień studiów daje możliwość opanowania podstaw kulturoznawczych, II stopień zdobyłą wcześniej wiedzę kulturoznawczą pogłębia, zwłaszcza przez warsztaty, proseminaria i seminaria magisterskie. W przypadku tych ostatnich zauważalna jest korelacja między badaniami prowadzonymi w jednostce, powiązanimi z kierunkiem i przypisanymi mu treściami oraz efektami kształcenia, które koncentrują się na zdobywaniu i pogłębianiu wiedzy o kulturze, m.in. z zakresu antropologii słowa, widowisk, obrazu itp. Podstawą lekturową seminariów i wielu innych zajęć jest powstająca w jednostce seria podręczników antropologicznych wyrastających z badań pracowników (np. *Antropologia słowa*, *Antropologia widowisk*, *Antropologia ciała*, *Antropologia twórczości słownej* oraz seria *Poetyka kulturowa teatru – Teatr dell'arte*, *Teatr szekspirowski*). Tym samym w większości przypadków na zajęciach nie tylko uwzględnia się najnowszy stan wiedzy, ale też się go współtworzy.

Aktualny stan wiedzy związany z kierunkiem kulturoznawstwo znajduje obicie w treściach programowych wpisanych w sylabusach. Dla każdego przedmiotu opracowano treści kształcenia i szczegółowo opisano je w sylabusach, wprowadzono też literaturę przedmiotu, często obcojęzyczną, choć niekiedy listy lektur są zbyt obszerne. Na spotkaniu z członkami ZO PKA pracownicy zadeklarowali elastyczne podejście do sylabusów. Zdaniem części pracowników ocenianego kierunku sylabusy w trakcie zajęć dydaktycznych podlegają modyfikacji, gdyż założenia realizacji danego przedmiotu zazwyczaj ewoluują pod wpływem działań czy sugestii studentów, ale wykładowcy starają się realizować zakładane efekty kształcenia i w tym zakresie nie wprowadzają zmian. Sylabusy podlegają, podobnie jak listy lektur oraz literatura przedmiotu, systematycznej aktualizacji uwzględniającej rozwój wiedzy i powstawanie nowych

metodologii, zwłaszcza w związku z realizowanymi projektami badawczymi. Na obu stopniach studiów przewidziano również przedmioty z zakresu metodologii badań naukowych, co zapewnia szczególnie zdolnym studentom przygotowanie do pracy naukowo-badawczej. Wszystkie przedmioty ściśle związane są z profilem studiów.

1.5.3.

Proponowane na ocenianym kierunku metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów (zapoznanie się ze wskazaną literaturą, przygotowanie prezentacji, prac projektowych i zaliczeniowych) oraz aktywizujące formy pracy (zajęcia warsztatowe, metody projektowe), niejednokrotnie z wykorzystaniem technik multimedialnych. Wraz ze stopniem wzrastania zasobu wiedzy studenta zmieniają się metody dydaktyczne – na I stopniu studiów mają głównie charakter podawczy, nastawione są na dostarczenie potrzebnej wiedzy i metod do pracy samodzielnej, w mniejszym stopniu praktyczny czy poszukiwawczy, a na II stopniu studiów stosowane metody dydaktyczne zapewniają uczestnictwo w badaniach naukowych, co przekłada się na powstawanie studenckich publikacji naukowych. Wskazane metody kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, co potwierdzili sami zainteresowani, doceniając zarówno interaktywne formy zajęć, jak i tradycyjne metody dydaktyczne (interesująco prowadzone wykłady i seminaria). Zespół Oceniający PKA w pełni potwierdza tę opinię, zauważając spójność metod zapisanych w sylabusach z zakładanymi dla przedmiotu efektami i celami kształcenia.

Jako pozytywne działania podejmowane na kierunku należy wskazać znaczną aktywizację studentów w zakresie rozwijania umiejętności niezbędnych do podejmowania i prowadzenia samodzielnej pracy badawczej na obu stopniach kształcenia. Badania naukowe wdrażane są w ramach przedmiotów do wyboru, a przede wszystkim w trakcie seminariów dyplomowych na obu stopniach kształcenia, ściśle powiązanych z prowadzonymi w jednostce badaniami i projektami grantowymi. Studenci ocenianego kierunku uczestniczą między innymi w zajęciach takich, jak: *Foto-tożsamość. Media wizualne a człowiek postnowoczesny*, *Teren – doświadczenie – opowieść*, *W kręgu grozy i psychologii głębi*, które realizowane są jako seminaria magisterskie czy warsztaty badawcze. Rozwijaniu umiejętności samodzielnej pracy naukowej sprzyja również działalność Studenckiego Koła Kulturoznawczego składającego się z 6 sekcji (Film, Sztuka, Kultura Popularna, Teatr, Translacje, Latająca, o których aktywności świadczy choćby strona na Facebooku (<https://pl-pl.facebook.com/KoloKulturoznawcze>), odnotowująca najnowsze inicjatywy kulturalne i badawcze (np. powstanie nowej sekcji – Dialogu). Z całą pewnością aktywizacji służą także potwierdzone odpowiednią dokumentacją (programy konferencji, publikacje) takie formy pracy naukowej, jak uczestnictwo studentów w projektach badawczych (np. udział jednego doktoranta i dwojga studentów w projekcie NPRH *Maska w kulturze europejskiej*, którego tematyka wykorzystana także w ramach zajęć konwersatoryjnych), wygłaszanie referatów na konferencjach naukowych, publikowanie tekstów w tomach pokonferencyjnych oraz pismach naukowych (udział studentów w opracowaniu antologii *Karnawał*). Ponadto badania zespołowe, np. *Ślady Holocaustu w imaginariu kultury polskiej* czy projekt NPRH *Współczesna polska kultura wernakularna. Pamięć – wyobraźnia – praktyki oporu*, wykorzystane były w ścieżce dydaktycznej i zajęciach fakultatywnych dla studentów ocenianego kierunku. Studenci prowadzą także badania terenowe, np. dotyczyły one Legnicy – pamięci podzielonego miasta. IKP uczestniczy w programie Biura Karier *InnoHuman*, który służy wdrażaniu innowacyjnych prac dyplomowych. Tym samym w jednostce stosuje się metody kształcenia uwzględniające samodzielne uczenie się studentów i aktywizujące formy pracy z nimi, a w programie występują zajęcia, które dobrze przygotowują studentów do prowadzenia badań.

1.5.4.

Czas trwania kształcenia, tj. 6 semestrów na I stopniu (= 180 ECTS) i 4 na II stopniu (= 120 ECTS), w pełni umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku, choć pewne zastrzeżenia budzi zauważalny w sylabusach nadmiar lektur proponowanych do jednego przedmiotu. W trakcie spotkania z członkami ZO PKA pracownicy wyjaśniali, że listy lektur obejmują także lektury uzupełniające, ale o tym fakcie studenci są informowani na pierwszych zajęciach. Zdobyta w trakcie studiów

wiedza i umiejętności przygotowują do wykonywania zawodu w sferze instytucji kultury, a w przypadku studentów szczególnie zdolnych – do pracy naukowo-badawczej. Program jest dostosowany do założonych efektów kształcenia. Obciążenia studentów na poszczególnych latach studiów są równomierne i wynikają z planów studiów.

1.5.5.

O przypisanej przedmiotom punktacji, która jest zgodna z zasadami systemu ECTS, decyduje waga przedmiotu i projektowany nakład pracy studenta. Punktacja nie budzi zastrzeżeń i jest właściwie uzasadniona w sylabusach. Widniejąca w niektórych sylabusach nadmierna liczba lektur, których poznanie mogłoby znacznie zwiększyć nakład własnej pracy studenta i tym samym rzutować na wzrost liczby punktów ECTS, wynika z nieprawidłowości zapisu. Jak poinformowano członków ZO PKA na zebraniu z pracownikami, nie dokonano właściwego oznaczenia w sylabusach podziału lektur na obowiązkowe i dodatkowe. Komisja zasugerowała więc wyraźne rozdzielenie lektur.

Rozpiętość punktów za przedmioty obowiązkowe wynosi od 1,5 do 6 w poszczególnych semestrach, zaś za przedmioty do wyboru od 1 do 3, co podkreśla właściwe proporcje między modułami. 1,5 pkt. ECTS student otrzymuje za pracę dyplomową, która ma formę konspektu i multimedialnej prezentacji na I stopniu studiów, 10 pkt. za pracę dyplomową (forma rozprawy pisemnej około 30-50 stron) na II stopniu studiów. Biorąc pod uwagę rodzaj pracy dyplomowej na studiach I stopnia, liczba punktów wydaje się adekwatna do nakładu pracy własnej studenta, podobnie jak na studiach II stopnia, gdzie obowiązuje przygotowanie pracy pisemnej. Zmieniony od bieżącego roku program studiów ma wyrównać dysproporcje i ujednoczyć system dyplomowania, dając większe możliwości weryfikacji efektów kształcenia.

Poszczególne przedmioty o podobnym charakterze, np. wykłady czy konwersatoria, mają zbliżoną punktację, co zapewnia proporcjonalność w rozkładzie pracy własnej i wykonywanej pod kierunkiem wykładowcy. Studenci na I stopniu studiów muszą uzyskać punkty ECTS z przedmiotów dodatkowych, takich jak wychowanie fizyczne (2 pkt.), języki obce (średnio 8 pkt. co roku w zależności od wyboru liczby języków przez studenta) oraz przedmioty ogólnouczone spoza wydziału (9 pkt. na I stopniu, 7 pkt. na II stopniu). Łączna liczba punktów, którą student I stopnia musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela, wynosi 174, w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych 8, w ramach zajęć praktycznych – 10, za zajęcia do wyboru na kierunku - 52. Dodatkowo 2 punkty student uzyskuje za praktyki (4 tygodnie, 60 g.) – indywidualne w wybranej instytucji kultury bądź proponowane przez UW. Na studiach II stopnia praktyki nie są przewidziane. Łączna liczba punktów, którą student studiów II stopnia musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela, wynosi 100, w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych 5, w ramach zajęć praktycznych – 4, do wyboru - 48. W obu wypadkach zaskakująco niska punktacja przypisana jest przedmiotom podstawowym, tj. odpowiednio 8 i 5 punktów ECTS, co wynika z niewłaściwego rozumienia pojęcia przedmiot podstawowy. W przypadku ocenianego kierunku ograniczono je do *Logiki i semiotyki* oraz *Historii filozofii* (I stopień), jak też do *Społecznych teorii kultury* (II stopień), nie uwzględniając podstawowych przedmiotów kulturoznawczych, jak *Antropologia kultury* czy *Współczesne teorie antropologiczne*, a koncentrując się na przedmiotach spoza głównego nurtu kulturoznawstwa. Punktacja w sylabusach wskazuje jednak, że przedmioty podstawowe dla kierunku są właściwie oceniane w zakresie ECTS, lecz nie uwzględniono tego w raporcie samooceny. Podobne wątpliwości dotyczą wysokiej punktacji zdobytej przez studenta w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela – odpowiednio 174 i 100. Jak w powyższym przypadku, nie oddaje to w pełni przeliczanej na punkty rzeczywistej pracy własnej studenta, gdyż na podstawie sylabusów można zakładać, że udział ten jest znaczny, zwłaszcza przy przedmiotach przygotowujących do pracy badawczej. Problem wynika z faktu, iż w sylabusach nie określa się punktowo współczynnika pracy własnej studenta za pomocą punktów, lecz jedynie opisowo, co należy uznać za niewłaściwą praktykę.

Studenci orientują się w zasadach przydzielania ECTS i nie mają zastrzeżeń do punktacji poszczególnych przedmiotów. W programach studiów – zgodnie z przedstawionym raportem samooceny jednostki – więcej niż połowa punktów ECTS przyznawana jest za udział w zajęciach

mających związek z prowadzonymi przez pracowników jednostki badaniami naukowymi (dotyczy to większości zajęć kursowych oraz zajęć specjalizacyjnych na studiach II stopnia). W dokumentacji brak szczegółowych zestawień tego typu, ale przegląd sylabusów pozwala stwierdzić, że udział ten jest znaczny. Na II stopniu studiów niemal wszystkie seminaria magisterskie powiązane są z badaniami pracowników, gdyż mają charakter autorski i monograficzny, a zamiar przygotowania studentów do pracy naukowej można znaleźć wśród efektów kształcenia określonych w sylabusach. Z kolei na I stopniu studiów sylabusy przedmiotów podstawowych dla każdego kulturoznawcy, jak np. *Antropologia słowa* (60 g./10 ECTS), *Historia kultury polskiej XX wieku* (60 g./10 ECTS) czy *Antropologia kultury* (60 g./11 ECTS), uwzględniają wśród efektów kształcenia przygotowanie do samodzielnych badań naukowych, co oddaje stosownie dobrana do tego wymiaru pracy studenta wysoka punktacja.

1.5.6.

Na ocenianym kierunku na studiach I i II stopnia więcej niż 30% pkt. ECTS przyznawanych jest za zajęcia wybrane przez studenta, co zapisano w programie studiów. Na I stopniu liczba ta wynosi 52 pkt., w tym zajęcia spoza kierunku (OGUN – zajęcia ogólnouniwersyteckie) – 9 pkt., na II stopniu za zajęcia do wyboru przez studenta – 48 pkt. Obowiązuje również zasada wyboru niektórych zajęć kursowych pod względem zakresu realizowanych w nich treści programowych, np. przedmiot *Historia kultury polskiej XX wieku* ma w programie trzy odmiany: „literatura”, „teatr” i „film”, z których student może wybrać jedną opcję według własnych zainteresowań; wybór zajęć ułatwiają szczegółowe opisy przedmiotów. Studenci podkreślali, że system zapisów na zajęcia jest sprawny i przejrzysty, a oferta zajęć do wyboru jest aktualizowana w każdym roku akademickim.

1.5.7.

Na ocenianym kierunku większość zajęć dydaktycznych prowadzona jest w trybie tradycyjnym, tj. ćwiczeniowym, konwersatoryjnym, wykładowym lub warsztatowym, często z wykorzystaniem multimediów. Zastrzeżenia budzi jednak przyjęcie strategii, iż seminaria na III roku studiów I stopnia odbywają się na zasadzie indywidualnych konsultacji (<http://ikp.uw.edu.pl/studia/studia-dzienne/seminarium-i-egzamin-licencjacki/>), co koliduje z systemem obowiązującym na Wydziale (<http://www.polon.uw.edu.pl/system-zapewniania-jakosci#pkt2d>), a jednocześnie przeczy idei seminarium.

Tryb pracy bezpośrednio umożliwia stały kontakt z uczestnikami zajęć oraz odpowiednie stymulowanie ich rozwoju w zakresie pozyskiwania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, co gwarantuje właściwą realizację i weryfikację efektów kształcenia. Liczebność grup ćwiczeniowych, konwersatoryjnych i seminaryjnych określają zasady jakości kształcenia (*System zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Polonistyki UW*, pkt 5) przyjęte przez jednostkę, wedle których określa się minimalną bądź maksymalną liczbę uczestników (wykłady nie mniej niż 10 osób, ćwiczenia 10-25, konwersatoria/warsztaty – 10-25, seminaria licencjackie i magisterskie 5-20), choć ostateczna decyzja w tej kwestii – zgodnie z przywołanym dokumentem – należy do dziekana w porozumieniu z dyrektorem jednostki. Zasady te są przestrzegane, a w przypadku seminariów, których zakładana w powyżej przywołanym dokumencie liczba uczestników jest nadmierna i nie daje możliwości realizacji efektów kształcenia, w rzeczywistości ogranicza się do 5-12 osób. Należałoby jednak tę sprawę uregulować ogólnie, wprowadzając zapis, który zmniejszałby liczbę seminarzystów do 12 osób. Liczba grup ćwiczeniowych dla poszczególnych przedmiotów kursowych jest określana corocznie przy dokonywaniu obsady zajęć, w zależności od rzeczywistej liczby studentów na poszczególnych latach studiów. Zajęcia w trybie e-learningu organizowane są na UW za pośrednictwem ogólnouczelnianej platformy COME (Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji), ale jednostka nie prowadzi zajęć w tym trybie.

W szczególnych sytuacjach studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia przez indywidualny tok studiów oraz indywidualny tryb zaliczania, których szczegółowe zasady określa *Regulamin Studiów na Uniwersytecie Warszawskim* wprowadzony Uchwałą nr 351 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 22 kwietnia 2015 r. Dzięki temu studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania poza uczelnią, działać na rzecz środowiska akademickiego przez aktywność w organach samorządu studentów czy organizacjach studenckich.

1.5.8.

Oceniany kierunek ma profil ogólnoakademicki, który nie określa konieczności odbywania przez studentów praktyk zawodowych, jednak w programie studiów kulturoznawstwo – wiedza o kulturze na I stopniu wprowadzono obowiązkowe praktyki w ramach przedmiotu kursowego *Uczestnictwo w kulturze* (w wymiarze 60 g. w ciągu roku za 2 pkt. ECTS). Pośrednio związane z nimi efekty kształcenia i metody ich weryfikacji wpisane są w sylabus tego przedmiotu, ale nie ma efektów odrębnych, które umożliwiałyby ocenę praktyk. W sylabusie w zakresie efektów kształcenia określono m.in., że studenci poznają zasady funkcjonowania instytucji kultury, posiadają narzędzia do krytycznej oceny tego typu instytucji, jak też zdobędą wiedzę praktyczną na temat rynku pracy i zapoznają się z różnymi formami uczestnictwa w kulturze, co pozwoli im bardziej świadomie dokonywać wyborów zawodowych. Jako narzędzie weryfikacji jakości praktyk wskazano zaświadczenie o ukończeniu praktyk oraz pracę roczną, w której należy poddać refleksji zrealizowane praktyki. Analiza raportów, o czym mowa poniżej, nie zapewnia zakładanej weryfikacji. Dobór instytucji, w których studenci odbywają praktyki, dokonywany jest z uwzględnieniem specyfiki specjalności i należy uznać za prawidłowy. Studenci mają wpływ na wybór miejsca praktyk.

Ogólne zasady przebiegu praktyk i ich zaliczenia przedstawione są na stronie Uniwersytetu Warszawskiego wraz ze stosowną dokumentacją (zaświadczenie o odbyciu praktyk) <http://ikp.uw.edu.pl/studia/studia-dzienne/praktyki/>. Wątpliwości budzi formalny sposób organizacji praktyk oraz ich weryfikacji. Ani uczelnia wysyłająca, ani student udający się na praktyki nie ma obowiązku podpisywać z daną instytucją umowy bądź porozumienia w sprawie ich odbywania. Ponieważ dla ocenianego kierunku nie ma określonych odrębnych dla praktyk efektów kształcenia, o czym była mowa wyżej, bowiem powiązane są ściśle z przedmiotem *Uczestnictwo w kulturze*, nie wiadomo, czego od pracy studenta w danej instytucji się oczekuje. Fakt ten sprawia, że ani uczelnia nie określa, ani praktykant nie wie, jaki zakres obowiązków czy zadań będzie należał do studenta w trakcie trwania praktyk, co uniemożliwia właściwe rozliczenie praktyk. Zaświadczenie o ich odbyciu zawiera co prawda informacje o tym, z jakimi zagadnieniami student się zapoznał w czasie pracy w danej instytucji i jak ocenia go pracodawca, ale nie wiadomo, jakimi metodami i za pomocą jakich działań student daną wiedzę czy umiejętności posiadał. Dokumentacja praktyk wskazuje, że instytucje, które podpisują umowy dotyczące odbywania praktyk (zakres, przebieg, wzajemne prawa i obowiązki), np. Stowarzyszenie Pedagogów Teatru, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski (dotyczy to około połowy odbytych praktyk), lepiej wywiązują się z powierzonych im poprzez umowę zadań szkolenia praktykanta, rzetelniej go oceniają, co przekłada się na bardziej miarodajną weryfikację efektów. Tego rodzaju weryfikacji nie zapewniają natomiast tzw. raporty z praktyk, które piszą studenci po ich odbyciu, gdyż nie są to sprawozdania z przebiegu praktyk, ich oceny czy zdobytych umiejętności, lecz raczej prace zaliczeniowe dotyczące różnych zjawisk odnoszących się do funkcjonowania instytucji kultury, np. *Jak wynagrodzić pracę wolontariusza?*; *Od nudnego muzeum do interaktywnej placówki*. Raporty są sprawdzane i oceniane w ramach przedmiotu *Uczestnictwo w kulturze*, stanowiąc podstawę zaliczenia praktyk. Należałoby raczej oddzielić formę rzeczywistego raportu z przebiegu praktyk, który stanowiłby podstawę ich zaliczenia obok oceny wystawionej przez pracodawcę, od formy pisemnej pracy zaliczeniowej, będącej ubocznym efektem praktyk, a stanowiącej podstawę zaliczenia przedmiotu. Dopiero wstępne porozumienie z pracodawcą, określające zadania dla praktykanta, w połączeniu z zaświadczeniem o odbyciu praktyk i rzeczywistym raportem z ich przebiegu (warto opracować formularz dla studenta) dałyby rzetelne podstawy do oceny i zaliczenia praktyk. W obecnej sytuacji, przy dużej dowolności w tym zakresie, tzw. opiekun praktyk nie wie, czym zajmował się student w czasie pracy w danej instytucji i czy zostały zrealizowane przypisane praktykom efekty kształcenia. Warto byłoby też rozważyć wprowadzenie praktyk dla studentów na II stopniu, gdyż po zakończeniu studiów szukający pracy absolwenci mieliby większe kompetencje zawodowe.

1.5.9.

Program studiów w dużej mierze uwzględnia umiędzynarodowienie procesu kształcenia, zwłaszcza na II stopniu studiów. W programie studiów I stopnia przewidziano naukę języków

obcych w formie lektoratów, na których studenci zobowiązani są do zaliczenia kursu języka obcego na wyznaczonym poziomie, na II stopniu także w formie tzw. translatoriów, dających możliwość praktycznego wykorzystywania znajomości języka. Decyzją Senatu UW, zgodnie z Uchwałą nr 56 z 22 lutego 2006 r. oraz Uchwałą nr 119 z 17 czerwca 2009 r., warunkiem ukończenia studiów II stopnia jest znajomość języka obcego na poziomie B2+, co jest dobrą praktyką. Na Wydziale istnieje również oferta zajęć dydaktycznych w językach obcych, które są adresowane do wszystkich studentów studiów I i II stopnia, a także do studentów zagranicznych. Co roku w Instytucie Kultury Polskiej, w którym prowadzony jest kierunek, odbywają się liczne wykłady i seminaria w językach obcych (przede wszystkim po angielsku), adresowane do studentów kulturoznawstwa, prowadzone przez zaproszonych gości z zagranicznych uczelni, z którymi jednostka współpracuje (m.in. z Francji, Niemiec, Wielkiej Brytanii, USA), z niektórymi zawarto nawet umowy dotyczące prowadzenia prac dyplomowych w systemie co-tutelle, ale brak danych na temat liczby studentów korzystających z tego typu oferty dydaktycznej. Studenci mają również możliwość studiowania na uczelniach zagranicznych w ramach stypendiów i programów wymiany zagranicznej. W wymianie w ramach programu Erasmus + uczestniczyło w 2013 r. – 15 osób, 2014 r. – 25 osób, 2015 r. 10 – osób. Jak dotąd nie uruchomiono programów studiów we współpracy z ośrodkami zagranicznymi.

1.6.

1.6.1.

Zasady rekrutacji na rok akademicki 2016/2017 zostały określone w Uchwale Senatu UW nr 379 z 20 maja 2015 roku, a szczegółowe zasady opisano w Załączniku nr 2 do tej uchwały, dostępne na stronie <http://rekrutacja.uw.edu.pl/>. Studia I stopnia mogą podjąć osoby posiadające wykształcenie średnie potwierdzone świadectwem maturalnym, które zdobędą w postępowaniu kwalifikacyjnym wymaganą liczbę punktów. W minionych latach przyjmowano kandydatów z liczbą co najmniej 30 punktów przeliczonych zgodnie z algorytmem zasad kwalifikacji. Lista rankingowa ustalana jest na podstawie uzyskanej przez kandydatów podczas egzaminu maturalnego liczby punktów – w przypadku starej matury ze wszystkich przedmiotów zdawanych w części ustnej i pisemnej, w przypadku nowej matury – z trzech pisemnych (język polski, matematyka, język obcy) i jednego do wyboru (przedmiot z listy zamieszczonej w systemie Elektronicznej Rejestracji Kandydatów, za pomocą którego odbywa się rekrutacja na studia). Do podjęcia studiów II stopnia uprawnione są osoby, które ukończyły studia wyższe i uzyskały dyplom licencjata, magistra, inżyniera lub równoważny na dowolnym kierunku. Podstawą ustalania listy rankingowej kandydatów są wyniki postępowania kwalifikacyjnego obliczone na podstawie wyników konkursu dyplomów (I etap) oraz rozmowy kwalifikacyjnej, w trakcie której kandydat prezentuje temat badawczy związany z planowaną pracą magisterską (II etap). Zasady rekrutacji obejmują również osoby z maturą międzynarodową oraz z dyplomem zagranicznym. Kandydatów obowiązują zasady rekrutacji porównywalne z zasadami stosowanymi wobec obywateli Polski oraz z maturą krajową. Przejrzyste zasady rekrutacji, równe wobec wszystkich osób, zapewniają właściwy dobór kandydatów zamierzających podjąć studia na ocenianym kierunku. W opinii studentów informacje o zasadach rekrutacji są przejrzyste i łatwo dostępne, tryb rekrutacji i stawiane wymagania stwarzają równe szanse wszystkim kandydatom.

1.6.2.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów reguluje uchwała Senatu UW nr 373 z dnia 20 maja 2015 w sprawie określenia trybu potwierdzania efektów uczenia się. Jednostka zamierza wprowadzić w życie zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną od roku akademickiego 2017/2018. W tym celu, jak wynika z dokumentacji przedstawionej ZO PKA, wyłoniono Doradcę ds. potwierdzania efektów uczenia się oraz członków Komisji Weryfikacyjnej ds. potwierdzania efektów uczenia się, właściwej dla kierunku. Członkowie zespołu zajmującego się jakością kształcenia na Wydziale (w tym na kulturoznawstwie) na spotkaniu z członkami ZO PKA potwierdzili prowadzenie prac nad procedurą potwierdzania efektów uczenia się, która ma wejść w życie w kolejnym roku akademickim. Wyrażono opinię, że ze względu na odpłatność weryfikacji efektów uczenia się liczba chętnych nie będzie zbyt duża,

ale dostrzeżono potrzebę tego typu działań, zwłaszcza adresowanych do osób pracujących w instytucjach kultury.

1.7.

1.7.1.

Na ocenianym kierunku studiów sprawdzanie osiągniętych efektów kształcenia określają stosowne dokumenty – *Regulamin studiów na UW* (Uchwała nr 351 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 22 kwietnia 2015 r.) oraz Uchwała Rady Wydziału Polonistyki z dnia 23 czerwca 2015 roku w sprawie szczegółowych zasad studiowania na Wydziale Polonistyki UW. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w sylabusach. Odnotowany w nich dobór sposobów weryfikacji efektów kształcenia i ich zharmonizowanie z ocenianym kryterium nie budzą większych zastrzeżeń. Zgodnie z dokumentacją sprawdzanie osiągniętych efektów kształcenia dokonywane jest sukcesywnie przez ocenę przygotowania do zajęć, aktywność studentów na zajęciach, a także przez testy, egzaminy pisemne, prace zaliczeniowe, eseje, referaty, prezentacje i projekty – indywidualne oraz zespołowe. Oceny uzyskiwane przez studentów w trakcie tej weryfikacji są jawne i odzwierciedlają stopień osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Szczegółowe metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia odnotowują sylabusy przedmiotów. Warunkiem zaliczenia konwersatoriów, ćwiczeń i wykładów jest najczęściej przygotowanie pracy pisemnej bądź egzamin. W większości sylabusów poprawnie określono metody oceny, ale w niektórych nie podano kryteriów oceniania bądź sformułowano je bardzo ogólnikowo, np. praca zaliczeniowa, egzamin, co może rodzić wątpliwości odnośnie do transparentności tego typu działań. Uwaga dotyczy obu stopni kształcenia, m.in. sylabusów przedmiotów: *Antropologia widowisk, Historia kultury polskiej XIX w. – literatura, Historia kultury polskiej XIX w. – teatr, Antropologia kultury, Obrazy PRL-u*. Studenci są informowani o formach etapowej weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i uważają je za adekwatne do poszczególnych przedmiotów.

Sylabusy na ocenianym kierunku odznaczają się ogromnym zróżnicowaniem w zakresie stopnia szczegółowości. Niektóre są wielostronicowe, prezentują tematy zajęć z rozbiciem na poszczególne bloki i dobraną do nich literaturę, a inne są bardzo ogólnikowe (np. *Antropologia kultury*); w niektórych zamieszczono bogate, wielostronicowe spisy lektur, wśród których brak rozróżnienia na literaturę zalecaną i obowiązkową (np. sylabus *Antropologia kultury wizualnej, Historia kultury polskiej XIX wieku – obraz, Historia kultury polskiej XX wiek – literatura, Społeczne teorie kultury współczesnej*), w innych wymienia się tylko kilka pozycji (np. *Antropologia kultury, Kultura współczesna i jej mity*); w wielu spisach lektur adresy bibliograficzne są niepełne. Należałoby w związku z tym przyjąć raczej zbliżony model konstruowania sylabusu, np. rozbicie na ogólne tematy w całym cyklu zajęć, wskazać literaturę obowiązkową i dodatkową, ograniczając ją do koniecznego zestawu. Lista 100 i więcej lektur do przeczytania przez studenta w ciągu semestru czy roku nie przekłada się na nakład pracy własnej studenta wyrażony punktami ECTS.

Końcową formę sprawdzenia realizacji efektów kształcenia stanowi egzamin licencjacki i magisterski składany w obecności trzyosobowej komisji na podstawie pracy dyplomowej, recenzowanej przez opiekuna i recenzenta. W przypadku pracy magisterskiej jest to standardowa rozprawa w formie pisemnej, natomiast praca licencjacka ma charakter krótkiego, kilkustronicowego tekstu (referatu), będącego formą komentarza do prezentacji multimedialnej przedstawianej w trakcie egzaminu dyplomowego. Co prawda, zgodnie z regulaminem wewnętrznym, dopuszcza się pracę dyplomową w formie pisanej (do 40 tys. znaków) i w formie prezentacji, ale zakłada się jej przygotowanie pod opieką wykładowcy na podstawie sylabusu przedmiotu („związane z problematyką seminarium licencjackiego określoną w sylabusie”), a tym samym zrealizowanie określonych w sylabusie efektów kształcenia. Nie znaleziono jednak określonych odrębnie efektów dla seminarium dyplomowego na studiach I stopnia. Na stronie Wydziału określa się jedynie ogólne efekty kształcenia dla prac dyplomowych (<http://www.polon.uw.edu.pl/system-zapewniania-jakosci#pkt2d>), co tym samym umożliwia ich równie ogólną weryfikację, ale brak sylabusów przedmiotowych (co wynika z

konsultacyjnego charakteru seminariów) utrudnia szczegółową ocenę realizacji efektów związanych bezpośrednio z tematem pracy. Analiza wybranych prac dyplomowych – magisterskich, potwierdziła właściwy sposób weryfikacji efektów kształcenia, jak też prawidłowy dobór zakresu tematycznego pytań egzaminacyjnych, z których co najmniej jedno – zgodnie z wewnętrznym regulaminem studiowania, musi być związane z tematyką pracy. Zastrzeżenia budzi natomiast końcowa weryfikacja efektów kształcenia na studiach I stopnia. Analiza prac dyplomowych, które w większości przypadków mają charakter konspektowy, niejednokrotnie są bardzo powierzchowne i wtórne wobec obecnego stanu badań, do tego źle przygotowane, jak również brak w dokumentacji dyplomowania właściwej prezentacji, do której dany tekst się odnosi (np. płyt CD/DVD, nagrań z przebiegu egzaminu), uniemożliwia członkom ZO PKA wiarygodną ocenę efektywności tego typu procedury dyplomowania. Niska jakość przedłożonych prac pisemnych, brak w dokumentacji prezentacji, a jednocześnie wysokie noty wystawiane za wystąpienia, których była ona podstawą, i za odpowiedzi na pytania egzaminacyjne, budzą wątpliwość, czy jest to właściwa forma weryfikacji efektów kształcenia. Należałoby albo zmienić dotychczasową formę dyplomowania na tradycyjną (praca pisemna i egzamin) bądź obecną doprecyzować, sformalizować charakter prezentacji i odnoszącej się do niej pracy pisemnej, a także zadbać o ich odpowiednie zarchiwizowanie, aby stanowiły właściwy dowód umiejętności, wiedzy i kompetencji studenta/absolwenta.

Na uczelni obowiązuje stosowanie systemu Plagiat.pl sprawdzającego oryginalność prac dyplomowych. Zgodnie z przedstawioną dokumentacją od 2015 roku prace są sprawdzane za pomocą systemu antyplagiatowego, a obowiązek ten spoczywa na opiece naukowym pracy. W dokumentacji niektórych prac dyplomowych znaleziono dowody stosowania tego systemu.

1.7.2.

Metody sprawdzania, w mniejszym stopniu kryteria oceny efektów kształcenia uzyskanych przez studentów, opisane zostały w sylabusach, a koordynatorzy przedmiotów odpowiedzialni są za ich jednolite stosowanie. Obiektywizacji wymagań i kryteriów oceny prac dyplomowych na II stopniu studiów służy osobny wydziałowy dokument (Uchwała Rady Wydziału Polonistyki z dnia 23 czerwca 2015 roku), natomiast na I stopniu – dokument dostępny na stronie internetowej (<http://ikp.uw.edu.pl/studia/studia-dzienne/seminarium-i-egzamin-licencjacki/>), określający zasady i przebieg egzaminu, w tym liczbę zadawanych pytań, co nie budzi większych zastrzeżeń. Na kierunku obowiązuje również regulamin archiwizowania prac pisemnych, ale dotyczy to studiów II stopnia, natomiast na I stopniu odnosi się tylko do konspektów (referatów, czyli części pisemnej pracy), co nie jest praktyką właściwą. Tak udokumentowany system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia uznać można za dość rzetelny i umożliwiający porównywalność wyników w odniesieniu do II stopnia, natomiast wskazane powyżej mankamenty zauważalne na stopniu I zacierają transparentność oceniania.

Pewne wątpliwości budzi także sposób oceniania prac etapowych. Nie wszystkie prace są opatrywane przez sprawdzającego pisemnym komentarzem albo komentarz jest lakoniczny, i to w odniesieniu do prac o różnym poziomie merytorycznym. Przedstawiona do wglądu dokumentacja potwierdza zróżnicowaną jakość weryfikacji – obok prac opatrzonych wnikliwymi recenzjami, punktami i oceną, pojawiały się takie, które pozbawione są oceny i komentarza. W wielu przypadkach brak też podpisu osoby sprawdzającej, a także nazwy przedmiotu i roku akademickiego, w którym praca powstała (zob. zał. 4). Precyzyjnie oceniane i dokumentowane są niektóre egzaminy ustne, np. z *Antropologii kultury wizualnej*, *Historii kultury polskiej XIX wieku – obraz*. Protokoły z tych egzaminów zawierają pytania, częściowe oceny za każde z pytań i ocenę końcową. Całość opatrzona danymi, takimi jak: osoba egzaminowana i egzaminująca, data egzaminu, rok i przedmiot, a także szczegółowe pytania, które są precyzyjne i rzetelnie pozwalają sprawdzić znajomość wiedzy z przedmiotu. Protokoły z innych egzaminów ustnych, choć oparte na podobnym szablonie formularza, budzą pewne zastrzeżenia. Na przykład egzamin ustny z *Historii kultury polskiej do końca XVIII wieku* nie zawiera ocen częściowych przy każdym pytaniu, choć są na to miejsca w formularzu, a jedynie ocenę końcową. Ponadto pytania budzą zastrzeżenia, gdyż mają charakter haseł wywoławczych, np. *Kuchnia staropolska*, *Dvorek szlachecki*, które nie precyzują oczekiwań egzaminatora i dają zbyt dużą swobodę mówiącemu, co utrudnia weryfikację wiedzy.

W opinii studentów obowiązujące metody weryfikacji efektów kształcenia są dostosowane do specyfiki przedmiotu oraz stosowanych form dydaktycznych. Zespół oceniający zasadniczo przychylił się do tej opinii, z wyjątkiem procedury dyplomowania na I stopniu kształcenia, którą należy poprawić. Zespół przygotowujący raport samooceny kierunku oraz władze jednostki już w trakcie wizyty ZO PKA wyraziły gotowość wprowadzenia zmian w procedurze dyplomowania licencjackiego.

Studenci są informowani o zasadach weryfikacji efektów kształcenia, mają wgląd do swoich prac etapowych po dokonaniu korekty przez prowadzącego.

3. Uzasadnienie

1.1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia w zgodzie z misją i strategią UW oraz Wydziału Polonistyki UW, w której podkreśla się spójność badań i nauki, politykę zapewniania jakości kształcenia, budowanie relacji z otoczeniem, kształcenie samodzielności, aktywności i badawczej ciekawości studentów. Jednostka na tle doświadczeń krajowych i międzynarodowych wypracowała własny model kształcenia kulturoznawczego.

1.2. Plany rozwoju kierunku w pełni uwzględniają zmiany zachodzące w zakresie nauk humanistycznych, a zwłaszcza w dyscyplinach kulturoznawstwo, z której kierunku się wywodzi i w otoczeniu społeczno-kulturalnym, jak również potrzeby studentów oraz potencjał pracowników naukowych, co powoduje, że program jest atrakcyjny dla studentów, sukcesywnie dostosowywany do zmian w rzeczywistości, ale zachowujący przy tym trzon podstawowy przedmiotów kulturoznawczych, pozwalający na podtrzymanie tożsamości kierunku i na realizację zakładanych efektów kształcenia.

1.3. Jednostka prawidłowo przyporządkowała oceniany kierunek do obszaru nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych i do dyscypliny naukowej kulturoznawstwo. Potwierdzają ten stan dokumenty – zarówno przyjęte na poziomie uniwersyteckim uchwały, jak i tabele kierunkowych efektów kształcenia z odniesieniem do obszarowych efektów kształcenia oraz nawiązujące do nich sylabusy.

1.4. Kierunek prawidłowo przyporządkowano do jednego obszaru kształcenia (nauk humanistycznych) i odniesiono do niego efekty kierunkowe. Efekty w większości wypadków poprawnie zostały wpisane w sylabusy; brak jedynie sylabusów seminarium dyplomowego (I stopień) i praktyk, wpisanych w obręb przedmiotu *Uczestnictwo w kulturze*. Zakładane i realizowane efekty pozwalają na zrównoważony rozwój studenta zgodnie z profilem ogólnoakademickim, tym samym umożliwiając mu przygotowanie do badań, udział w nich oraz kontynuację edukacji.

1.5.2. Dobór treści kształcenia na ocenianym kierunku jest w pełni zgodny z zakładanymi efektami kształcenia, a o treściach programowych i hierarchii ważności poszczególnych przedmiotów decyduje aktualny paradygmat kulturoznawczy. Sylabusy przedmiotów są aktualizowane, gdy chodzi o treści merytoryczne, ale pozostają zgodne w zakresie efektów kształcenia. Aktualizowane treści merytoryczne wynikają z bieżących badań pracowników IKP i wprowadzania nowych metodologii. Studenci stopniowo przygotowani są do podejmowania zadań badawczych.

1.5.3. Na ocenianym kierunku stosowane są metody kształcenia uwzględniające samodzielne uczenie się studentów, wprowadza się aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwia się studentom studiów I stopnia poznanie metodologii i przygotowanie do prowadzenia badań, a na studiach II stopnia udział w prowadzeniu badań zarówno indywidualnych (efektem są publikacje i udział w konferencjach), jak i włączanie studentów w projekty zespołowe. Prężnie działa studenckie koło naukowe podzielone na kilka sekcji.

1.5.4. Czas trwania kształcenia na studiach I stopnia obejmuje 6 semestrów (180 ECTS), a na studiach II stopnia 4 semestry (120 ECTS), co umożliwi realizację treści programowych. Czas trwania studiów dostosowany jest do zakładanych efektów kształcenia dla kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze, a ewaluacja punktowa ECTS uwzględnia nakład pracy własnej studentów.

1.5.5. Punktacja ECTS na kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze jest zgodna z zasadami przyjętymi w UW, uwzględnia przypisanie poszczególnym przedmiotom związanym

z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie nauk humanistycznych związanej z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. Mankamentem jest brak dobrze określonej punktacji przedmiotów podstawowych, ze względu na ich niewłaściwą kwalifikację, oraz wydzielonej punktacji pracy własnej studenta. Tego typu informacje powinny się znaleźć w sylabusach.

1.5.6. Na obu poziomach studiów ocenianego kierunku oferta zajęć do wyboru przekracza 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji zgodnych z poziomem kształcenia. Pula zajęć do wyboru obejmuje zarówno przedmioty ogólnouczelniane (OGUN – 9 ECTS), jak i przedmioty uwzględniające kierunkowe efekty kształcenia.

1.5.7. Na ocenianym kierunku stosowane są zróżnicowane formy zajęć, które pozwalają studentom osiągnąć zakładane efekty kształcenia. Zajęcia odbywają się w grupach, których liczebność umożliwia studentom zdobycie zakładanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w przygotowaniu do pracy naukowej i – na drugim stopniu studiów – samodzielnego podejmowania zadań badawczych.

1.5.8. Na kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze odbycie praktyk obowiązuje na pierwszym stopniu kształcenia. Praktyki zaplanowane zostały w ramach przedmiotu *Uczestnictwo w kulturze*, ale nie mają one oddzielnie przypisanych im efektów kształcenia; tym samym student nie ma określonych zadań do realizacji w trakcie praktyk, w związku z czym trudno dokonać właściwej ewaluacji i weryfikacji efektów kształcenia.

1.5.9. Program studiów na kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. przez szeroką ofertę lektoratów (na drugim stopniu do poziomu B2+), liczne wykłady gościnne w językach obcych oraz ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych.

1.6.1. Zasady i procedury postępowania rekrutacyjnego, w tym dobór kryteriów rekrutacji na kierunek kulturoznawstwo – wiedza o kulturze zostały określone prawidłowo. Zapewniają właściwy dobór kandydatów na studia, nie zawierają przepisów dyskryminujących jakąkolwiek grupę kandydatów i są oparte na zasadzie równych szans w podjęciu kształcenia.

1.6.2. Na ocenianym kierunku podjęto konkretne prace nad wdrożeniem procedury umożliwiającej potwierdzanie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów; procedura zacznie obowiązywać od roku akad. 2017/2018.

1.7.1. Na kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze funkcjonuje system oceniania umożliwiający w znacznym stopniu monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Formy weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dostosowane są do charakteru poszczególnych przedmiotów. Zastrzeżenia budzi jedynie proces dyplomowania na I stopniu kształcenia, który wymaga doprecyzowania i sformalizowania, gdyż w obecnej postaci rodzi poważne wątpliwości co do możliwości właściwej oceny efektów kształcenia.

1.7.2. Procedury weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są dostępne dla studentów i w zasadniczej części należy uznać je za przejrzyste. Pewne niedociągnięcia dostrzeżono jednak w weryfikacji i ocenie prac pisemnych (brak komentarzy, skali ocen przy testach).

4. Zalecenia

- uzupełnienie dokumentacji procesu dydaktycznego (sylabusy) i uspojnienie jej z macierzami efektów;
- zamiana formuły seminariów dyplomowych dla studiów I stopnia z konsultacji na rzeczywiste seminaria i przypisanie im odrębnych efektów kształcenia;
- zmiana formy pracy dyplomowej na studiach I stopnia z prezentacji na pracę pisemną bądź wprowadzenie zasad archiwizacji praktycznej części prac dyplomowych (zapis DVD, wydruk lub CD z zapisem prezentacji w PP);
- doprecyzowanie organizacji i oceny praktyk przez wprowadzenie obowiązkowych porozumień między praktykantem i uczelnią a instytucją przyjmującą na praktyki, określenie w sylabusie odrębnych efektów kształcenia dla praktyk i sposobów ich weryfikacji, adekwatnych do zakładanych efektów kształcenia;
- opracowanie i wdrożenie systemu oceny prac etapowych i egzaminacyjnych, zapewniającego

przejrzystość i porównywalność ocen.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena Wyróżniająca

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Do minimum kadrowego na kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze Uczelnia zgłosiła 22 nauczycieli akademickich, w tym 10 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 12 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełniania minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji. W ocenie uwzględniono posiadane stopnie i tytuły naukowe, dziedzinę i dyscyplinę, w której mieści się dorobek, a także przedstawiony w załączniku 4 do raportu samooceny dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, których treść zweryfikowano z informacjami zawartymi w systemie POL-on.

W minimum kadrowym zgłoszono 3 profesorów, 7 doktorów habilitowanych oraz 12 doktorów. Po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym pracowników zaliczonych do minimum oraz ich działalnością dydaktyczną (na podstawie sylabusów do poszczególnych przedmiotów) należy stwierdzić że:

warunki stawiane w rozporządzeniu MNiSW z dnia 3 października 2014 w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia spełniają wszyscy wchodzący w skład minimum kadrowego pracownicy, tj. 3 profesorów, 7 doktorów habilitowanych i 12 doktorów.

Na studiach I stopnia jest to: 3 profesorów reprezentujących dyscyplinę literaturoznawstwo i kulturoznawstwo, 7 doktorów habilitowanych i 12 doktorów reprezentujących nauki humanistyczne, dyscypliny kulturoznawstwo i literaturoznawstwo, w tym 9 osób z dorobkiem dotyczącym wyłącznie kulturoznawstwa. Wobec wymaganego składu minimum kadrowego 3+6 dla studiów I stopnia pod względem ilościowym jest ono przekroczone. Na studiach II stopnia jest to: 3 profesorów, 7 doktorów habilitowanych oraz 12 doktorów reprezentujących nauki

humanistyczne, dyscypliny kulturoznawstwo i literaturoznawstwo, w tym 9 osób z dorobkiem dotyczącym wyłącznie kulturoznawstwa. Wymagane minimum kadrowe 6+6 zostało przekroczone.

Tak więc minimum kadrowe dla studiów I i II stopnia na kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie: liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, a także wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych. Stosunek liczby pracowników zaliczanych do minimum kadrowego na obu poziomach studiów (22) do liczby studentów (436), czyli 1:19, jest korzystny i pozwala na prowadzenie zajęć w małych grupach.

2.2.

Dorobek naukowy i doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku (liczba realizowanych grantów badawczych przyznanych przez polskie instytucje naukowe, staży zagranicznych, wymiana kadrowa z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, liczba nauczycieli akademickich IKP prowadzących wykłady za granicą i wykładowców z zagranicy w IKP) mieszczą się w obszarze nauk humanistycznych i w pełni sytuują się w dyscyplinach kulturoznawstwo i literaturoznawstwo. Kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W trakcie hospitacji zajęć na ocenianym kierunku stwierdzono, że zajęcia prowadzone są na wysokim poziomie, ich treść jest zgodna z sylabusem przedmiotu, a wykładowcy stosują metody aktywizujące studentów. Na ocenianym kierunku nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

2.3.

Prowadzona polityka kadrowa w pełni umożliwia właściwy dobór kadry adekwatnej do prowadzenia zajęć na kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze. Dotyczy to zarówno ścieżki awansu naukowego, jak i rozwoju kompetencji kulturoznawczych niezbędnych do prowadzenia kierunku pod tą nazwą (7 samodzielnych pracowników naukowych wchodzących w skład minimum kadrowego uzyskało stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie kulturoznawstwo). Na wyróżnienie zasługuje motywowanie wszystkich nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych (liczne projekty badawcze) i dydaktycznych. Dokłada się wielu starań do umiędzynarodowienia kadry, tymczasem w postaci wykładów gościnnych; na uwagę zasługuje wykorzystywanie licznych praktyków do prowadzenia warsztatów ze studentami. Działalność badawcza, w tym międzynarodowa, finansowana jest z grantów pozyskanych przez pracowników oraz z projektów finansowanych z dotacji na działalność statutową.

Jednostka dofinansowuje aktywność naukową pracowników związaną z umiędzynarodowieniem ich dorobku naukowo-badawczego, w tym udziału pracowników w zagranicznych konferencjach naukowych. Motywowaniu pracowników do publikowania w renomowanych czasopismach towarzyszy działalność wydawnicza jednostki (dotyczy to zarówno kompendiów dydaktycznych, jak i serii naukowych stworzonych w IKP). Jednostka prowadzi stałą współpracę z osobami posiadającymi doświadczenie w kontaktach międzynarodowych, odbywającymi krótko- oraz długoterminowe staże badawcze na uczelniach zagranicznych. Rozwiązanie takie pozwala na rozwinięcie długoterminowej współpracy, dającej korzyści młodszym pracownikom i pozwalającej większej liczbie studentów na korzystanie z wiedzy i umiejętności tych pracowników.

2.4.

Jednostka intensywnie prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru nauk humanistycznych oraz w dziedzinie nauk humanistycznych, co odpowiada obszarom kształcenia, do których

został przyporządkowany kierunek. Badania te są zgodne z dyscypliną kulturoznawstwo, do której przypisano efekty kształcenia na ocenianym kierunku. Najsilniej reprezentowaną dyscypliną w badaniach jednostki jest kulturoznawstwo, lecz prowadzone są również badania sytuujące się w ramach antropologii i socjologii kultury, medioznawstwa, teatrologii i historii sztuki. Zdecydowana większość projektów badawczych mieści się w obszarze i tradycjach kulturoznawstwa. Badania prowadzone w dyscyplinie kulturoznawstwo odznaczają się oryginalnością, różnorodnością i aktualnością problematyki. Pozwala to studentom na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności efektów w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań, kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej oraz animacji kultury.

Oceniany kierunek studiów ściśle wiąże aktywność naukową i dydaktykę zarówno przez właściwe wykorzystanie wysokich kompetencji naukowych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z poszczególnych przedmiotów, jak i zasadę włączania studentów do badań i przedsięwzięć naukowych.

2.5.

Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze oraz w jego realizacji. Dotyczy to badań z zakresu kulturoznawstwa, przede wszystkim jednej z jego ścieżek, nazywanej dzisiaj kulturoznawstwem stosowanym oraz animacji kultury. Następstwem realizacji grantu NPRH jest np. ścieżka dydaktyczna zgodna z tematem projektu badawczego oraz udział studentów w publikacjach naukowych jednostki. Dotyczy to również udziału studentów w konferencjach, publikacjach pokonferencyjnych i warsztatach etnograficznych. Z kierunkami prowadzonych badań związane są także prace dyplomowe na ocenianym kierunku oraz tematyka zajęć do wyboru.

3. Uzasadnienie

2.1. W minimum kadrowym znajdują się wyłącznie nauczyciele akademicy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie kulturoznawstwa, do którego odnoszą się efekty kształcenia określone dla kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim. Stosunek liczby pracowników zaliczanych do minimum kadrowego na obu poziomach studiów (22) do liczby studentów (436), czyli 1:19, jest korzystny i pozwala na prowadzenie zajęć w małych grupach.

2.2. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów. Wykładowcy zatrudnieni w IKP harmonijnie łączą badania własne z prowadzonymi na kierunku kulturoznawstwo - wiedza o kulturze zajęciami. Ich osiągnięcia badawcze wpływają na kształt i treści programów zajęć.

2.3. Prowadzona polityka kadrowa w pełni umożliwia właściwy dobór kadry oraz jej rozwój naukowy. Nauczyciele akademicy są właściwie motywowani do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych, a także do intensyfikowania współpracy międzynarodowej.

2.4. Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarze nauk humanistycznych, do którego został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie nauk humanistycznych, do której odnoszą się efekty kształcenia. Badania pokrywają dyscyplinę kulturoznawstwo, do której odnoszą się efekty kształcenia.

2.5. Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są w dużej mierze wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze oraz w jego realizacji, przy czym najsilniej reprezentowane badania kulturoznawcze, to tzw. kulturoznawstwo stosowane.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

Jednostka nie prowadzi sformalizowanej współpracy z otoczeniem społecznym, ale w praktyce stwarza studentom liczne możliwości kontaktu i wymiany doświadczeń z różnymi instytucjami oraz potencjalnymi pracodawcami. Pracodawcy nie mają bezpośredniego wpływu na program studiów, efekty kształcenia i weryfikację efektów, bowiem nie uczestniczą w pracach zespołu zajmującego się jakością kształcenia. Mankamentem jest nie do końca miarodajna weryfikacja efektów praktyk studenckich, jak również brak jednolitej formy umów zawieranych z pracodawcą przyjmującym studentów na praktyki.

3.1.

Jednostka współpracuje z licznymi potencjalnymi pracodawcami absolwentów kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze. Do silnych stron kierunku w procesie współpracy z otoczeniem należą ugruntowane kontakty z wieloma spośród wspomnianych interesariuszy, takimi jak: Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego, CSW Zamek Ujazdowski, Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Obywatele Kultury, Obywatele Nauki, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Stowarzyszenie „Katedra Kultury”, a także z fundacjami i instytucjami zagranicznymi. Z niektórymi instytucjami podpisano deklaracje o współpracy bądź porozumienia (z różnych okresów), z innymi, zwłaszcza teatrami i muzeami, wzajemna współpraca odbywa się dzięki kontaktom osobistym pracowników jednostki. Wśród wskazanych partnerów nie zauważono szkół, choć, mimo iż jednostka nie prowadzi specjalności nauczycielskiej, studenci odbywają tam niekiedy praktyki. W trakcie spotkań z pracownikami i z autorami raportu stwierdzono, że szkoły znajdowały się poza zainteresowaniem kulturoznawstwa, gdyż absolwenci rzadko kiedy podejmowali tam pracę. Instytut zamierza to zmienić, gdyż niektórzy studenci wiążą z tym swoją przyszłość.

Pracownicy na spotkaniu z członkami ZO PKA stwierdzili również, że nie konsultowali dotychczas programu z interesariuszami zewnętrznymi, gdyż pracodawcy nie wykazywali zainteresowania tymi kwestiami. Przedstawiciele instytucji kultury mają natomiast pośredni wpływ na proces dydaktyczny, gdyż studenci i wykładowcy są stałymi odbiorcami ich oferty kulturalnej, ponadto ich przedstawiciele często prowadzą zajęcia dla kulturoznawców, co rzutuje na zmiany programowe. Tym samym program ewoluje, dostosowując się do potrzeb rynku i oczekiwań studentów w związku ze zmieniającą się rzeczywistością.

3.2.

Jednostka nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych.

3. Uzasadnienie

3.1. IKP prowadzi długotrwałą, intensywną współpracę z wieloma instytucjami kultury – teatrami, muzeami, fundacjami itp., oferującymi studentom różne możliwości kariery zawodowej. Współpraca nie jest nastawiona na bezpośredni wpływ pracodawców na program

studiów, efekty kształcenia i ich weryfikację, nie ma ona także charakteru sformalizowanego, lecz w sposób istotny wiąże się ze ścieżką kształcenia „animacja kultury”. Przedstawiciele instytucji kultury często prowadzą warsztaty dla studentów i w ten sposób pośrednio wpływają na program i efekty kształcenia.

3.2.

Nie dotyczy

4. Zalecenia

- istnieje konieczność zawarcia umów z instytucjami z otoczenia społeczno-kulturalnego, które nie tylko umocniłyby współpracę z nimi, ale przede wszystkim miałyby przełożenie na określenie zakładanych efektów kształcenia, uwzględniających potrzeby rynku pracy, a także zapewnienie udziału pracodawców w weryfikacji tych efektów

- warto wprowadzić jednolitą formę umów zawieranych z pracodawcą przyjmującym studentów na praktyki.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Oceniana jednostka mieści się w budynku usytuowanym na Głównym Dziedzińcu UW. W budynku tym znajduje się pięć sal ćwiczeniowych, mających od 15 do 30 miejsc i jedna sala wykładowa, mająca 80 miejsc. Liczba i wielkość sal pozwalają na właściwą organizację zajęć dydaktycznych, ponieważ na kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze nie są to grupy liczne. Wszystkie sale wyposażone są w nowoczesną aparaturę audiowizualną. Program studiów na kierunku nie wymaga zasadniczo stosowania specjalistycznej aparatury ani sprzętu laboratoryjnego.

Ponadto w budynku przewidziane są miejsca, w których studenci mogą odpocząć oraz przygotować się do następnych zajęć. Do dyspozycji są również stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. W budynku jest także dostępna sieć wi-fi.

Jakkolwiek w budynku IKP nie ma punktów gastronomicznych, to jego usytuowanie na terenie kampusu zapewnia studentom i pracownikom obsługę gastronomiczną.

4.2.

Studenci ocenianej jednostki mają dostęp do bogatych zasobów bibliotecznych, które obejmują zarówno literaturę podstawową, jak i nowoczesny, wciąż aktualizowany księgozbiór specjalistyczny, zgodny z profilem studiów na ocenianym kierunku. Księgozbiór kulturoznawczy

znajduje się w zasobach Biblioteki Wydziału Polonistyki UW im. Wacława Borowego, Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (BUW), Biblioteki Narodowej (BN) oraz – za pośrednictwem serwera BUW – w szeregu cyfrowych baz danych i repozytoriach (np. Polona, Jstor, WBN). Większość wykładowców prowadzących zajęcia udostępnia studentom teksty wymagane do realizacji zadań dydaktycznych, umieszczając ich kopie do użytku edukacyjnego w punktach xero lub na serwisach sieciowych, takich jak dropbox. Studenci mają zatem zapewniony łatwy dostęp do zbiorów bibliotecznych,

4.3.

Jednostka posiada możliwości prowadzenia kształcenia na odległość, dysponując uczelnianą platformą Moodle (Campus Otwartej i Multimedialnej Edukacji UW), która zapewnia użytkownikom wszelkie wymagane funkcje. W chwili obecnej jednostka nie prowadzi zajęć w systemie e-learningu, ale przewiduje możliwość wykorzystania w przyszłości tego typu formy kształcenia.

3. Uzasadnienie

4.1.

Jednostka dysponuje wystarczającą liczbą miejsc w salach wykładowych, zapewniając studentom dobre warunki do odbywania zajęć dydaktycznych. Wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych w sprzęt audiowizualny odpowiada aktualnym potrzebom.

4.2. Zbiory własne Biblioteki Wydziału Polonistyki oraz sąsiedztwo najważniejszych zbiorów bibliotecznych z dziedziny humanistyki dostępnych dla studentów UW czyni studentów kulturoznawstwa – wiedzy o kulturze uprzywilejowanymi beneficjentami tego kierunku w Polsce.

4.3.

Kursy e-learningowe nie są obecnie prowadzone w ramach kształcenia studentów ocenianego kierunku, ale dostępne są warunki technologiczne do ich wykorzystania w procesie kształcenia.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO jednoznacznie stwierdzili, że nauczyciele punktualnie rozpoczynają i kończą swoje zajęcia oraz są dostępni w czasie konsultacji. W przypadku odwołania zajęć studenci są zawsze informowani z odpowiednim wyprzedzeniem. Ponadto

w razie odwołania konsultacji zostaje wyznaczony termin dodatkowy w tym samym wymiarze godzin.

W jednostce prowadzącej kierunek kulturoznawstwo – wiedza o kulturze istnieją różne systemy motywowania studentów, m.in. konkursy na najlepsze prace roczne, publikacje, możliwość wystąpienia na konferencjach, udział w kołach i objazdach naukowych. Dodatkowym wyróżnieniem dla najlepszych studentów jest możliwość umieszczenia pracy magisterskiej w repozytorium UW. Studenci ocenianego kierunku mogą również liczyć na pomoc prawną Akademickiej Poradni Prawnej, prowadzonej przez Fundację na rzecz Studentów i Absolwentów Uniwersytetu Warszawskiego „Universitatis Varsoviensis”, Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, Komisji Rektorskiej ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji UW oraz rzecznika akademickiego ds. studenckich i pracowniczych UW.

Kontakt pomiędzy studentami a wykładowcami przebiega bez zakłóceń, na pierwszych zajęciach studenci otrzymują dane kontaktowe. Konsultacje nie służą jedynie do odrabiania ewentualnych nieobecności studentów, lecz także do bieżącego pogłębiania wiedzy i rozwiązywania problemów studentów. Władze Instytutu reagują na bieżąco na zgłaszane przez studentów problemy. Przy propozycji zmian w programie studiów odbyły się szerokie konsultacje przez rozesłanie ankiety elektronicznej do studentów, w której w sposób anonimowy mogli przedstawić swoje opinie na temat proponowanych zmian.

W czasie wizytacji została przedstawiona lista publikacji naukowych z lat 2013-2016, na której znajdowało się dziewięć książek wydanych z udziałem studentów. Studenci mają możliwość wyboru opiekuna oraz tematu pracy dyplomowej. W Instytucie funkcjonuje koło naukowe, którego działalność jest intensywna (posiada 7 niezależnych sekcji: Film, Sztuka, Kultura popularna, Teatr, Translacje, Latająca, Dialogu). Działalność koła jest szeroko promowana, nie tylko wśród studentów Instytutu, ale też Wydziału. Koło posiada szereg możliwości wsparcia finansowego (z instytutu, wydziału czy samorządu centralnego)

Uczestnicy spotkania z ZO PKA znali formy wsparcia materialnego studentów. Szczegółowe zasady pomocy materialnej zawarte są w *Regulaminie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Warszawskiego* z dnia 21 września 2011 r. Wnioski stypendialne są rozpatrywane przez Komisję Stypendialną Instytutu Kultury Polskiej oraz Odwoławczą Komisję Stypendialną, których skład w większości stanowią studenci. Uczestnicy spotkania z ZO wyrazili pozytywne opinie dotyczące procedur ubiegania się o świadczenia. W razie problemów z wypełnieniem wniosków mogą liczyć na pomoc członków komisji stypendialnych w czasie wyznaczonych dyżurów. Dyżury odbywają się trzy razy w tygodniu w godzinach dogodnych dla studentów. Dodatkowo, aby usprawnić kontakt, do dyspozycji studentów jest również adres e-mail komisji.

5.2.

Instytut Kultury Polskiej uczestniczy w programach mobilności studenckiej, takich jak Erasmus+ oraz MOST. Studenci wiedzą, że mają możliwość wzięcia udziału w wyżej wymienionych programach i korzystają z tej możliwości, co potwierdzają dane statystyczne przedstawione w czasie wizytacji: 2013 r. – 15 osób, 2014 r. – 25 osób, 2015 r. 10 – osób. Uczestnicy spotkania z ZO PKA zadeklarowali, że zasady rekrutacji są im znane, a w razie problemów wiedzą, że jest wyznaczony pracownik IKP, który odpowie na ich pytania

W przypadku bardziej złożonych problemów studenci mogą liczyć na pomoc pracownika Wydziału Polonistyki zatrudnionego specjalnie do obsługi programów związanych z mobilnością. W spotkaniu z ZO PKA uczestniczyła studentka, która brała udział w programie Erasmus i wyraziła pozytywną opinię na temat procedur związanych z wyjazdem, natomiast po powrocie nie miała problemów z rozliczeniem zajęć dydaktycznych w Instytucie. Studenci zagraniczni stwierdzili, że zawsze mogli liczyć na wsparcie pracowników jednostki od momentu rekrutacji aż do procesu dyplomowania.

IKP stwarza także warunki do nawiązywania przez studentów kontaktów ze środowiskiem naukowym, także spoza uczelni (wykłady gościnne, promocje książek).

5.3

Studenci podczas realizowania programu studiów na ocenianym kierunku mają styczność z instytucjami kultury, w których później mogą szukać zatrudnienia. Instytut wspomaga studentów w kontakcie z tymi instytucjami i wspiera realizowanie w nich praktyk oraz staży.

W uczelni działa Biuro Karier, które nie tylko służy jako baza ofert pracy, lecz również jako centrum doradcze oraz organizator szeregu kursów ułatwiających wejście absolwentów na rynek pracy. Biuro weryfikuje przychodzące oferty pracy i promuje je na odpowiednich wydziałach czy w instytutach. Dodatkowo Biuro prowadzi portal z ogłoszeniami pracy, do którego dostęp mają tylko studenci, którzy odbyli wstępną rozmowę, podczas której weryfikowane są ich kompetencje oraz wskazywane mocne strony. Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili działalność IKP oraz Biura Karier w poszukiwaniu zatrudnienia.

5.4.

Instytut Kultury Polskiej jest w pełni przystosowany pod względem infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (windy, szerokie wejścia, toalety), za co Instytut Kultury Polskiej otrzymał nagrodę Grand Prix za całokształt działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w konkursie architektonicznym organizowanym przez Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji oraz Urząd m.st. Warszawy. Ponadto w celu zapewniania studentom z niepełnosprawnościami pomocy organizacyjnej, dydaktycznej i psychologicznej Instytut współpracuje z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych UW. W razie potrzeby studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na wsparcie Biura Osób Niepełnosprawnych. Dodatkowo przyznawane jest stypendium dla osób z niepełnosprawnościami. Informacje na temat form udzielanej pomocy znajdują się na stronie internetowej Biura Osób Niepełnosprawnych, które funkcjonuje jako jednostka międzywydziałowa.

5.5.

Instytut posiada własny dział zajmujący się obsługą administracyjną studentów - Tok Studiów. Studenci są tam obsługiwani w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym. Uczestnicy spotkania z ZO PKA zgodnie stwierdzili, że dni otwarcia oraz godziny pozwalają na korzystanie z pomocy pracowników tej jednostki. Obsługa administracyjna związana z pomocą materialną również została oceniona pozytywnie. Studenci mają dostęp do dokumentów związanych z programem kształcenia przez system obsługi studenta USOS oraz stronę internetową Instytutu.

Decyzje stypendialne są ogłaszane w przepisowych terminach, które są znane studentom, a świadczenia są wypłacane terminowo.

3. Uzasadnienie

5.1 Studenci kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze mogą korzystać z pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej. Nauczyciele akademicy są gotowi do wspierania studentów w ich rozwoju naukowym, społecznym i zawodowym zarówno w procesie uczenia się i osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, jak i poza tokiem studiów.

5.2 Studenci ocenianego kierunku mają zapewnione warunki do udziału w krajowych i międzynarodowych programach mobilności (zwłaszcza Erasmus+, MOST), a także korzystają z innych form wymiany krajowej i międzynarodowej. IKP inicjuje kontakty studentów ze środowiskiem naukowym.

5.3 IKP stwarza wiele okazji, aby studenci ocenianego kierunku nawiązywali kontakty ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym lub kulturalnym. Absolwentów w procesie wchodzenia na rynek pracy systematycznie wspiera przede wszystkim Biuro Karier.

5.4 Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne. Sprawia to, że są pełnoprawnymi uczestnikami procesu kształcenia oraz badań naukowych.

5.5 IKP zapewnia skuteczną, kompetentną i życzliwą obsługę administracyjną studentów w sprawach związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną. Publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i organizacji toku studiów jest możliwy dzięki stronie internetowej IKP oraz systemowi USOS.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Celem systemu zapewniania i doskonalenia jakości na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego jest porządkowanie i doskonalenie zasad organizacji dydaktyki oraz nadanie cyklicznego charakteru prowadzonym analizom treści kształcenia, sposobów ich przekazu oraz metod oceniania osiągniętych efektów kształcenia. Wdrożony system dąży do zapewnienia sprawnego i zorganizowanego przebiegu procesu dydaktycznego oraz ciągłej oceny treści programowych i procedur formalnych w zmieniających się warunkach społecznych. System zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia jest corocznie przeglądany pod kątem aktualności i efektywności zastosowanych rozwiązań przez Wydziałowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia (w jego skład wchodzi nauczyciele akademicy, przedstawiciele samorządu studentów i samorządu doktorantów), w porozumieniu z prodziekanem ds. studenckich, dydaktycznych i studiów doktoranckich oraz pełnomocnikiem dziekana ds. Krajowych Ram Kwalifikacji. Ponadto istotną, organizacyjną rolę w budowaniu systemu zapewniania jakości pełnią Wydziałowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia (przygotowywanie corocznych sprawozdań z oceny własnej, opiniowanie nowych programów studiów i procedur ewaluacyjnych, zgłaszanie projektów zmian, opracowywanie tabeli partnerów społecznych, współtworzenie systemu zapewniania jakości na Wydziale), Pełnomocnik dziekana Wydziału Polonistyki ds. Krajowych Ram Kwalifikacji (współtworzenie systemu zapewniania jakości na Wydziale, opracowywanie i korygowanie zasad dyplomowania na Wydziale, udział w procesie oceny i weryfikacji programów studiów i efektów kształcenia oraz współtworzenie systemu

monitorowania karier absolwentów), Komisja Dydaktyczna Wydziału Polonistyki (opiniowanie bieżących działań legislacyjnych Rady Wydziału Polonistyki, proponowanie i opiniowanie zmian w programach studiów i zasadach studiowania, analiza raportów dotyczących jakości kształcenia, oceny efektów kształcenia), Samorząd studentów Wydziału Polonistyki (opiniowanie zmian w programach studiów, zasadach studiowania i procedurach ewaluacyjnych, przegląd wyników ankiet studenckich), Dziekan Wydziału Polonistyki, prodziekan Wydziału Polonistyki ds. studenckich, dydaktycznych i studiów doktoranckich oraz zastępcy dyrektorów instytutów ds. studenckich i dydaktycznych, kierownicy studiów podyplomowych i specjalizacji, kierownik studiów doktoranckich, kierownictwo katedry (czuwanie nad przebiegiem procesów dydaktycznych, rekrutacyjnych i ewaluacyjnych, formułowanie propozycji zmian w programach i procedurach), Komisja Rekrutacyjna Wydziału Polonistyki oraz Komisje Rekrutacyjne instytutów kierunkowych (przygotowanie uchwały rekrutacyjnej, przeprowadzenie rekrutacji, sprawozdania z przebiegu rekrutacji, organizowanie dni otwartych i działań promocyjnych), Rady Naukowe instytutów (opiniowanie, proponowanie i akceptowanie zmian w programach studiów, okresowy przegląd programów studiów i efektów kształcenia), Rada Wydziału Polonistyki (zatwierdzanie zmian w programach studiów, zasadach rekrutacji, przyjmowanie raportów z przebiegu rekrutacji i realizacji efektów kształcenia). Z wymienionymi ciałami ściśle współpracują kierownicy zakładów, dyrektorzy instytutów, pełnomocnicy ds. współpracy z zagranicą, pełnomocnicy ds. rekrutacji, pracownicy dziekanatu i instytutowych toków studiów, a także opiekunowie studentów.

6.1.1.

Wdrożony w ramach ocenianego kierunku system zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia stworzył mechanizmy projektowania i dokonywania zmian realizowanych efektów kształcenia. W bieżącym roku akademickim w życie wchodzi zmiany założone w reformie programu studiów, stanowiące zwieńczenie procesu ewaluacji i prac prowadzonych w poprzednich latach akademickich. Impulsem wprowadzenia nowego programu studiów była chęć wyraźnego oddzielenia studiów I i II stopnia oraz uwydatnienia ogólnoakademickiego charakteru studiów. Zgodnie z funkcjonującymi w ramach systemu procedurami, program studiów oraz oferta specjalizacyjna są corocznie przeglądane przez dyrektora Instytutu Kultury Polskiej, władze dziekańskie, a także Komisję Dydaktyczną. Wszelkie zmiany programowe kierowane były do akceptacji Rady Naukowej Wydziału, a następnie opiniowane przez Komisję Dydaktyczną i zatwierdzane przez Radę Wydziału. W proces konsultacji i opiniowania projektów zmian w programie studiów zaangażowany jest również Wydziałowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia. Ocenie podlega merytoryczny kształt modułów, efekty kształcenia oraz adekwatność przyznanej punktacji ECTS. Należy podkreślić zaangażowanie i aktywny udział studentów w przygotowanie reformy programu studiów, co potwierdza dokument zawierający wnikliwie i rzetelnie opracowanie wyników ankiet służących wyrażeniu przez studentów opinii o planowanych zmianach. Nowy program studiów uwzględnia wyrażone przez studentów postulaty, w tym potrzebę mobilności studenckiej, warsztaty o charakterze praktycznym, a także wyjścia w teren. Następstwem współpracy z nauczycielami akademickimi są istotne zmiany dotyczące m.in. przedmiotu *Historia kultury polskiej*, w wyniku czego zmieniono sposób podziału na bloki tematyczne oraz skoncentrowano kształcenie na tematach, których zakres uzgodniono w toku zorganizowanej wśród nauczycieli akademickich jednodniowej konferencji wewnętrznej, służącej wypracowaniu najlepszych metod kształcenia oraz wyeliminowaniu przypadków powielania treści w kolejnych blokach omawianego przedmiotu. W odpowiedzi na konieczność aktualizacji sylabusów z zajęć kursowych powołano zespół, który opracował aktualizację podręcznika i programu *Antropologii kultury*. Podobne kroki podjęto dla przedmiotu *Antropologia słowa*, a w przyszłości zaplanowano takie prace dla *Antropologii widowisk* i *Kultury wizualnej*. Nowy program studiów jest ponadto rezultatem prowadzonych w jednostce badań naukowych, obejmujących nowatorskie formy interpretacji zjawisk kulturowych, które są uwzględniane przy corocznym uaktualnianiu sylabusów zajęć. Reforma programu studiów została również oparta na własnych i prowadzonych przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia (PEJK) programy monitorowania losów zawodowych absolwentów. Zgodnie z przyjętym i realizowanym obecnie harmonogramem prac, rezultaty

wprowadzonych zmian będą ewaluowane po zakończeniu każdego cyklu zajęć.

Oceniany kierunek prowadzi współpracę z wieloma partnerami i interesariuszami w swoim otoczeniu społecznym. Przeprowadzone podczas wizytacji rozmowy potwierdziły, iż współpraca ta nie ma charakteru sformalizowanego, lecz opiera się na tradycji silnie ugruntowanej, wieloletniej współpracy kierunku z wieloma, strategicznymi z punktu widzenia prowadzonego na ocenianym kierunku kształcenia, instytucjami zewnętrznymi, np. Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego, CSW Zamek Ujazdowski, Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Obywatele Kultury, Obywatele Nauki, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Stowarzyszenie „Katedra Kultury”. Interesariusze ci nie biorą jednak udziału w kształtowaniu programu studiów, a współpraca z nimi jest nastawiona na organizację spotkań, dyskusji, konferencji, warsztatów, staży, opracowania merytoryczne i realizację wspólnych projektów edukacyjnych czy udział w seminariach animacyjnych. Zgodnie z pozyskanymi w trakcie wizytacji informacjami, sytuacja ta jest wynikiem innowacyjnych badań naukowych prowadzonych przez posiadających bogaty dorobek naukowy nauczycieli akademickich Instytutu Kultury Polskiej, czego następstwem jest fakt, iż to instytucje kultury zwracają się z prośbą o konsultację podejmowanych przez nie działań, a nie odwrotnie. Zespół oceniający uważa jednak, iż współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie projektowanych efektów kształcenia sprzyja lepszemu dostosowywaniu efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy i oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym odpowiedniemu ukształtowaniu przygotowania studentów do przyszłej pracy zawodowej.

Studenci mają możliwość uczestniczenia procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia przez udział swoich przedstawicieli w Senacie Uczelni, Radzie Wydziału oraz Radzie Naukowej Instytutu Kultury Polskiej. Liczba studentów w tych organach jest zgodna z art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Ponadto reprezentanci studentów znajdują się w składzie Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia. Dzięki udziałowi w tych gremiach studenci mają możliwość zgłaszania swoich uwag w czasie posiedzeń, a także w momencie przedstawiania opinii Samorządu Studentów na temat planu i programu kierunku. Opinie te zostały przedstawione ZO podczas wizytacji i wyrażały pozytywną ocenę. Członkowie Samorządu Studentów aktywnie uczestniczą w spotkaniach Rady Naukowej Instytutu i zabierają głos w kwestiach dotyczących studentów, co potwierdzają protokoły przedstawione ZO w czasie wizytacji. Studenci wypełniają raz na semestr ankiety ewaluacyjne po zakończeniu każdego z zajęć, a ich wyniki przedstawiane są dyrekcji Instytutu, prowadzącym oraz samorządowi studentów.

6.1.2.

Corocznie przygotowywane jest sprawozdanie z realizacji efektów kształcenia, zawierające szczegółową informację dotyczącą oceny efektów kształcenia, oceny programów studiów oraz oceny technicznych i organizacyjnych warunków kształcenia. Treść sprawozdania uwzględnia wyniki ankietyzacji studentów, opinie pozyskane od nauczycieli akademickich, wnioski płynące z podejmowanych przez studentów inicjatyw naukowych i społecznych, a także uwagi dotyczące przeprowadzanych egzaminów dyplomowych. Uwzględniając wnioski nauczycieli akademickich i studentów ocenianego kierunku, dotyczące konieczności wykorzystania nabytych przez studentów umiejętności badawczych i metodologicznych, stopniowo podjęto skuteczne działania doskonalące, polegające na wprowadzeniu do oferty studiów zajęć warsztatowych.

Corocznie po zakończeniu roku akademickiego (do połowy października, oceniając zamkniętą sesją wrześniową rok akademicki) każdy nauczyciel akademicki przygotowuje sprawozdanie z realizacji efektów kształcenia, ujmując w nim ocenę efektów kształcenia w obrębie poszczególnych przedmiotów (stopień osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, problemy związane z realizacją zaplanowanych treści kształcenia, osiągnięcia studentów, plany wprowadzenia zmian w sylabusie), ocenę programu studiów, a także ocenę technicznych i organizacyjnych warunków kształcenia. Uzupełnieniem powyższych danych są przygotowywane corocznie do połowy października przez dział Tok studiów Instytutu Kultury Polskiej zestawienia informacji obejmujące takie dane, jak: średnia ocen z realizowanych w roku akademickim przedmiotów/modułów i liczbę osób, które go nie zaliczyły, liczbę osób skreślonych z danego roku (z wyszczególnieniem liczby rezygnacji), powtarzających rok

i wpisanych na kolejny rok studiów warunkowo oraz liczbę osób kończących studia w terminie. Analizie podlegają zwłaszcza dane świadczące o kłopotach z osiągnięciem minimalnych wymaganych efektów kształcenia i o powtarzających się w ramach modułów niedostatecznych wynikach w nauce. Na podstawie krótkich raportów z instytutów i katedry oraz sprawozdań z systemu USOS przekazywanych władzom dziekańskim przez jednostki do końca października, Dziekan na listopadowej Radzie Wydziału przedstawia raport o realizacji efektów kształcenia za miniony rok akademicki.

Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia stosowane obecnie przy realizacji programu studiów na ocenianym kierunku umożliwiają zarówno bieżącą ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia, jak i ich końcową ewaluację. Do metod tych zaliczają się m.in. egzamin pisemny, egzamin ustny, eseje, ocena bieżącego przygotowania studenta do zajęć dydaktycznych, ocena merytorycznego wkładu studenta w dyskusję, ocena pracodawcy lub opiekuna praktyk i koordynatora praktyk dotycząca kompetencji i umiejętności studentów odbywających praktyki, ocena umiejętności współdziałania w grupie, prezentacja założeń i osiągniętych wyników pracy dyplomowej, prezentacje.

Przejrzystość stosowanego na ocenianym kierunku systemu sprawdzania i oceniania efektów kształcenia zapewniają informacje zawarte w sylabusach poszczególnych zajęć i wymogi związane z zaliczeniem przez studenta danego przedmiotu.

Studenci mają możliwość oceny procesu kształcenia, wypełniając ankiety ewaluacyjne, w których odnoszą się do wiedzy i umiejętności zdobytych podczas zajęć i ich przydatności w osiąganiu efektów kształcenia (opisanych w sylabusie) z danego przedmiotu. Studenci podczas spotkania z ZO przytoczyli przykłady prowadzących, którzy wspólnie ze studentami analizują ankiety, aby poprawić jakość prowadzonych przez siebie zajęć.

6.1.3.

Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia mierzona jest odsetkiem zdawalności zaliczeń i egzaminów przez studentów (według udostępnionych danych odsetek ten z reguły przekracza 90%). Dziekanat i toki studiów instytutów kierunkowych odpowiadają za techniczne aspekty procesu dyplomowania. Za sprawdzenie pracy pod kątem ewentualnego plagiatu, w tym sprawdzenie w systemie antyplagiatowym, odpowiadają promotorzy. W przypadku wykrycia plagiatu sprawa jest kierowana do Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów i Doktorantów UW. Wśród działań doskonalących sposób funkcjonowania systemu w ramach omawianego kryterium zdecydowano, iż w roku akademickim 2016/2017 kwestia skutecznej ochrony antyplagiatowej i udziału w tym procesie narzędzi internetowych będzie przedmiotem debaty Wydziałowej. Za archiwizację pracy dyplomowej w Archiwum Prac Dyplomowych i dostarczenie w regulaminowym terminie odpowiednich dokumentów odpowiedzialny jest student. Temat pracy magisterskiej musi zostać zatwierdzony przez dyrektora właściwego instytutu lub kierownika katedry, natomiast temat pracy licencjackiej zatwierdza promotor. W przypadku praktyk studenckich narzędziem systemu służącym weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia jest ocena pracodawcy lub opiekuna praktyk i koordynatora praktyk dotycząca kompetencji i umiejętności studentów. Weryfikacją wyróżniającego osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia jest przyznanie studentom ocenianego kierunku (3 osoby) Diamentowego Grantu w 2015 i 2013, a ponadto zdobywane przez studentów wyróżnienia za prace magisterskie w konkursie prac im. J. J. Lipskiego (3 prace) oraz im. Majera Bałabana (6 prac). Obecni na spotkaniu z ZO PKA nauczyciele akademicy potwierdzili, iż w prowadzonych przez nich grantach i programach badawczych uczestniczą studenci ocenianego kierunku, co pozwala na weryfikację osiąganych przez studentów efektów kształcenia poprzez realne wykorzystanie ich wiedzy oraz umiejętności w praktyce badawczej. Dotychczas nie dokonywano oceny trafności doboru stosowanych metod weryfikacji i oceny efektów kształcenia do zakładanych efektów kształcenia.

6.1.4.

Senat UW w maju 2015 roku podjął Uchwałę 373 w sprawie potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną na Uniwersytecie Warszawskim. Uchwała ta określa zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się, zawiera wzory niezbędnych dokumentów i załączników. Władze ocenianego kierunku studiów wyraziły wolę wprowadzenia przyjętej

procedury od roku akademickiego 2017/2018.

Należy stwierdzić, iż funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku System Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia, nie przewiduje obecnie zasad i warunków potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem formalnej edukacji. Przeprowadzone podczas wizytacji rozmowy potwierdzają natomiast, iż wprowadzona znowelizowaną w 2014 roku ustawą procedura potwierdzania efektów uczenia się jest przedmiotem dyskusji osób odpowiedzialnych za jakość kształcenia wizytowanego kierunku. W tym celu osoby zgłoszone do komisji weryfikującej uczestniczyły w cyklu szkoleń oraz ogólnouniwersyteckich warsztatów i konferencji związanych z procedurą potwierdzania efektów uczenia się zorganizowanych przez Biuro ds. Jakości Kształcenia UW. W ramach ocenianego kierunku wyłoniono również doradcę ds. potwierdzania efektów uczenia się oraz członków Komisji Weryfikacyjnej ds. potwierdzania efektów uczenia się.

6.1.5.

Monitoring losów absolwentów prowadzony jest na podstawie danych opracowanych przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia, Instytut Badań Edukacyjnych oraz danych dostarczonych przez instytucje kultury współpracujące z Instytutem Kultury Polskiej. Na podstawie wyników badań prowadzonych przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia władze uczelni podejmują działania służące poprawie warunków i sposobu kształcenia. Badanie losów absolwentów opiera się na dwóch typach źródeł danych: opiniach absolwentów, studentów i pracodawców (przy pomocy systemu badań panelowych, badań ankietowych, wywiadów) oraz na podstawie danych administracyjnych stanowiących istotne uzupełnienie badań opinii absolwentów. W 2014 roku Pracownia Ewaluacji Jakości Kształcenia przedstawiła pierwsze w kraju opracowanie, którego wnioski opierają się na informacjach pochodzących z systemu USOS i systemu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wyniki pozwoliły na precyzyjny opis sytuacji ogółu absolwentów UW na rynku pracy i przebieg ich kształcenia na Uczelni. System zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów zdiagnozował brak kompleksowości oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez absolwentów efektów kształcenia, w następstwie czego podjęto decyzję o przeprowadzeniu własnych badań, wykorzystując przy tym wiedzę i umiejętności studentów uczestniczących w warsztacie etnograficznym. W ramach zajęć Warsztat badawczy – badanie losów absolwentów IKP przeprowadzono badanie umożliwiające zrozumienie ich sytuacji na rynku pracy oraz rozpoznanie czynników kształtujących rozwój ich kariery zawodowej. Do podjętych działań doskonalących należy pilotażowy projekt prezentacji sylwetek absolwentów na stronie internetowej IKP. Pośrednio monitorowaniu losów absolwentów służy bliski kontakt z instytucjami kultury, w których zatrudnieni są absolwenci Wydziału. Są oni pracownikami większości instytucji kulturalnych w Warszawie, co ułatwia utrzymanie więzi i wymianę informacji z byłymi studentami. Żywa sieć kontaktów z absolwentami przejawia się w licznych zaproszeniach do instytucji będących partnerami społecznymi. Podczas tego typu spotkań studenci mogą wymienić informacje dotyczące przydatnych na interesującym ich rynku pracy umiejętności oraz obszarów wiedzy. Absolwenci przesyłają również informacje o aktualnie prowadzonym naborze pracowników. Zgodnie z przyjętymi procedurami systemu, zebrane różnymi sposobami dane o absolwentach analizowane są przez władze dziekańskie, dyrekcję instytutów kierunkowych, kierownictwo katedry oraz pełnomocnika dziekana ds. Krajowych Ram Kwalifikacji nie rzadziej niż raz na dwa lata. Należy stwierdzić, iż podjęte w następstwie przeprowadzonych badań losów zawodowych absolwentów działania służą bardziej rozpoznaniu sytuacji absolwenta na rynku pracy, mają charakter promocyjny oraz doradczy w zakresie obranej ścieżki kariery zawodowej, jednakże nie wpływają na realizowany program kształcenia oraz jego doskonalenie.

6.1.6.

Polityka kadrowa prowadzona na ocenianym kierunku oparta jest na zasadzie zatrudniania najlepszych absolwentów studiów III stopnia oraz na kontynuowaniu zatrudnienia pracowników odznaczających się najlepszymi osiągnięciami badawczymi i dydaktycznymi oraz spełniających określone przepisami prawa wymogi rozwoju naukowego. Kierunek prowadzi ponadto rozwiniętą politykę zaproszeń badaczy z zewnątrz, zarówno z kraju, jak i z zagranicy

(*visiting professors*), w celu rozszerzania współpracy i oferty dydaktycznej.

Poza wynikającą z przepisów ustawy okresową oceną pracowników w ramach Instytutu Kultury Polskiej prowadzona jest coroczna ewaluacja dorobku naukowego i dydaktycznego. Od dwóch lat dla najlepszych pracowników przyznawane są premie, a ponadto władze Wydziału występują o przyznanie wybitnym naukowcom nagrody Rektora. W przypadku niekorzystnego dla nauczyciela akademickiego wyniku ewaluacji zaplanowano przeprowadzenie hospitacji interwencyjnej, a także rozmowy wyjaśniającej. Ostatecznym rozwiązaniem w przypadku braku poprawy oceny wyrażanej przez studentów oraz niezadowalającego poziomu rozwoju naukowego stosunek pracy z nauczycielem akademickim ulega rozwiązaniu. Ocenie dydaktycznych kwalifikacji kadry służą ankiety studenckie oraz system hospitacji. Obowiązkowym, corocznym hospitacjom podlegają zajęcia wszystkich doktorantów. Obecni na spotkaniu z Zespołem oceniającym nauczyciele akademicy przyznali, iż wobec pozostałych nauczycieli akademickich nie przeprowadza się hospitacji. Mogą one zostać zlecone przez kierownictwo jednostki na życzenie pracownika lub w trybie interwencyjnym, np. w wyniku powtarzających się w ankietach studenckich, w przynajmniej dwóch cyklach dydaktycznych, istotnych uwag krytycznych lub innych niepokojących sygnałów. Ponadto nauczyciele akademicy potwierdzili, iż otrzymują pełne wsparcie pod względem finansowym i formalno-prawnym w zakresie realizowanych przez nich badań naukowych, wyjazdów zagranicznych, jak i uczestnictwa w konferencjach.

Ocenie i lepszemu zorganizowaniu pracy kadry wspierającej proces kształcenia służy przeprowadzana raz do roku wśród studentów wszystkich stopni ankieta ewaluacyjna. Wyniki ankiet są opracowywane i analizowane przez władze Instytutu w porozumieniu z władzami dziekańskimi. W przypadku tych ankiet należy zwrócić uwagę na odpowiednią liczbę respondentów, których uwagi można byłoby uznać za miarodajne, a także na fakt, iż ocena kadry wspierającej proces kształcenia powinna odbywać się podczas zajęć, których uczestnikami są wyłącznie studenci ocenianego kierunku, a nie np. podczas zajęć z wykładów ogólnouczelnianych, w których uczestniczą także studenci innych kierunków studiów.

6.1.7.

Ogólnouniwersyteckie badania ankietowe są przygotowywane i corocznie realizowane przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia przy wykorzystaniu internetowego systemu ankietującego zintegrowanego z systemem USOS. Sposób realizacji badań ankietowych jest dostępny dla zainteresowanych na właściwej stronie internetowej. Zdiagnozowana przez system niska wartość informacyjna ankiet spowodowała, iż w ramach Instytutu stworzono własne wzory formularzy. W ramach działań doskonalących nadano im formę, która umożliwia przekazanie przez studentów prowadzącym sugestii i uwag dotyczących prowadzenia zajęć. Ważny był głos studentów w Radzie Naukowej IKP, który miał znaczący wpływ na kształt ankiet oceniających. Ocenie podlegają wszystkie zajęcia w danym cyklu na wszystkich rodzajach studiów, a wyniki ankiet są analizowane przez kierowników zakładów, dyrekcje instytutów, kierownictwo katedry oraz władze dziekańskie, udostępniane przedstawicielom samorządu oraz nauczycielom akademickim, których dotyczą, a następnie archiwizowane. Osobna ankieta służy ocenie modułów specjalizacji zawodowych, które podlegają ocenie raz na dwa lata.

Wyniki ankiet brane są pod uwagę przez komisję oceniającą podczas oceny okresowej pracownika oraz przy obsadzie zajęć i zamówieniach dydaktycznych. Powtarzające się niepokojące sygnały mogą być wskazaniem dla interwencyjnych hospitacji zajęć i dyskusji z pracownikiem o możliwych sposobach polepszenia wyników. Nauczycielom akademickim służą jako istotna informacja zwrotna, pomagająca lepiej identyfikować potrzeby studentów. Pozwala to na uwzględnianie uwag studentów podczas modyfikowania treści i charakteru prowadzonych zajęć dydaktycznych, czego przykładem jest np. przedmiot *Animacja w kulturze*, który dzięki sugestiom studentów zamieniono na *Uczestnictwo w kulturze*, co pozwoliło na ujęcie w treściach kształcenia szczególnie interesujących studentów zagadnień, w tym: media w kulturze, instytucjonalizacja kultury. Ponadto zajęcia te połączono z praktykami studenckimi, co stanowi realizację postulatu studentów dotyczącego potrzeby integracji wiedzy z praktyką. W obrębie przedmiotu *Antropologia kultury* wymieniono podlegające analizie teksty, na bardziej atrakcyjne dla studentów.

Od roku 2016 za pomocą ankiet oceniani są również pracownicy wspierający proces kształcenia, którzy otrzymują informację zwrotną w zakresie oceny ich pracy przez studentów. Działania te mają charakter doskonalący wobec prowadzonych we wcześniejszych latach raportów o pracy sekretariatów i działu toków studiów Wydziału opracowywanych przez PEJK na podstawie ogólnouniwersyteckich ankiet studenckich.

6.1.8.

Wydział dąży do zapewnienia studentom i wykładowcom warunków niezbędnych do realizacji nowoczesnych form dydaktycznych z użyciem multimediiów i narzędzi cyfrowych. Za realizację tych celów odpowiadają dyrektorzy instytutów, kierownik katedry i władze dziekańskie w ramach posiadanych środków finansowych. Zapotrzebowania sprzętowe mogą zgłaszać pracownicy Wydziału, wypełniając coroczne sprawozdanie z realizacji efektów kształcenia, oraz studenci w ankiecie oceniającej wydziałową administrację i infrastrukturę.

Oferowany pracownikom oraz studentom ocenianego kierunku sprzęt podlega stałemu serwisowi, a w razie konieczności modernizacji. Przeprowadzany jest również regularny przegląd windy, systemu alarmowego i wizyjnego. W budynku działa internet bezprzewodowy, a w toku podjętych działań doskonalących dostępną infrastrukturę budynek zostanie podłączony do sieci eduroam. Następnym dokonywanego regularnie przeglądu stanu pomieszczeń udostępnianych pracownikom i studentom kierunku było odmalowanie w ubiegłym roku wszystkich sal dydaktycznych, a latem bieżącego roku wyremontowanie korytarzy. W roku akademickim 2016/2017 zaplanowano remonty pomieszczeń dla pracowników oraz łazienek. Uwzględniając postulaty studentów, podjęto również inicjatywę zainstalowania bardziej funkcjonalnego stojaka na rowery. Należy zwrócić uwagę na warunki lokalowe pracy osób zatrudnionych w sekcji toku studiów, które ze względu na małą powierzchnię pomieszczenia, niewielką ilość światła dziennego są niekomfortowe dla pracy zespołu administracyjnego oraz niepełnosprawnych studentów. Pracownicy administracji mogli ocenić warunki swojej pracy i relacje ze studentami w ogólnowydziałowej ankiecie, mającej dostarczyć materiału do budowy strategii średniookresowej Wydziału.

Za zakupy biblioteczne odpowiadają biblioteki Wydziału, w których swoich przedstawiciele mają wszystkie instytuty oraz katedra, mogące tym samym zlecać zakup niezbędnych dla procesu dydaktycznego pozycji książkowych. Ocenie i lepszemu zorganizowaniu pracy bibliotek oraz wydziałowej administracji służy przeprowadzana raz do roku wśród studentów wszystkich stopni ankieta ewaluacyjna. Za jej pomocą studenci mogą również zaprezentować swoje pomysły na ulepszenie wydziałowej infrastruktury służącej ich potrzebom. Wyniki ankiet są opracowywane i analizowane przez władze Instytutu.

W trosce o jakość procesu dydaktycznego w przypadku, gdy liczba studentów na pierwszym roku studiów w ramach danego programu i formy studiów jest większa lub równa sto, dziekan powołuje opiekuna pierwszego roku. Kandydata na opiekuna wskazuje prodziekan ds. studenckich, dydaktycznych i studiów doktoranckich spośród młodych pracowników akademickich lub doktorantów. Kandydat na opiekuna pierwszego roku studiów musi zyskać akceptację samorządu studentów.

6.1.9.

Procedury funkcjonującego w ramach ocenianego kierunku Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia służą skutecznemu gromadzeniu, analizowaniu i dokumentowaniu działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Ze względu na rozległą współpracę Wydziału z otoczeniem społecznym informacje o przebiegu i charakterze tej współpracy, zwłaszcza w zakresie kształcenia studentów i współtworzenia programów studiów, gromadzi i porządkuje Wydziałowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia. Informacje gromadzone są według przyjętego wzoru i dostępne do wglądu w dziekanacie Wydziału. Służą one ciałom kolegialnym Wydziału w procesie analizy programów studiów i efektów kształcenia. Dane z ankiety pozwalającej zebrać informacje o technicznych i organizacyjnych warunkach niezbędnych dla osiągnięcia zaplanowanych efektów kształcenia są archiwizowane w jednostkach w postaci elektronicznej przez rok, natomiast zestawienia informacji przygotowywane przez tok studiów na podstawie danych z USOS są archiwizowane przez 5 lat (cykl studiów I i II stopnia). Podpisany przez hospitolanego i hospitolującego arkusz hospitalcji

jest archiwizowany w sekretariacie Instytutu i co roku przeglądany przez kierowników zakładów i dyrekcję Instytutu.

Wyniki ankiet pozwalających ocenić wszystkie zajęcia w danym cyklu na wszystkich rodzajach studiów podlegają archiwizowaniu przez dwa lata, zaś w przypadku profesorów zatrudnionych w trybie mianowania przez cztery lata.

Ponadto wśród podejmowanych działań dokumentacyjnych i analitycznych wymienić należy coroczne publikowane na stronie internetowej Wydziału raportów WZZJK oraz podsumowania wyników ankiet (dydaktycznych i badania opinii), a także uczestnictwo w konferencjach i warsztatach poświęconych jakości kształcenia i procesom dydaktycznym, w których udział brali członkowie WZZJK oraz dyrekcja IKP.

6.1.10.

Podstawowym narzędziem informatyzacji dydaktyki jest system USOS wspomagający organizację zajęć dydaktycznych, jak również ich ewaluację. Każdy student posiada konto w USOS, co pozwala mu na pełny dostęp do wszelkich informacji o programie studiów, planie zajęć dydaktycznych oraz ocenach. Sylabusy przedmiotów umieszczane są w systemie USOS zgodnie z ogólnouniwersyteckim harmonogramem, po uprzednim sprawdzeniu poprawności opisów (w szczególności zdefiniowanych efektów kształcenia) przez koordynatora przedmiotu. Wszelkie informacje dotyczące programów i organizacji studiów są zamieszczane na stronie internetowej Wydziału oraz stronie Instytutu i na bieżąco aktualizowane. Za aktualizację informacji dla studentów na wspomnianych stronach odpowiadają ich administratorzy, dziekanat, sekretariaty i tok studiów, samorząd studencki oraz studenckie koła naukowe. Informacje organizacyjne, dotyczące pracowników naukowych i życia naukowego, są zamieszczane i aktualizowane przez kierowników i sekretarzy zakładów. Na stronie internetowej udostępniane są sporządzane raz do roku przez Wydziałowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia raporty samooceny Wydziału, dotyczące różnych aspektów jakości kształcenia. Wygląd i techniczne aspekty funkcjonowania strony internetowej leżą w gestii dyrektora Instytutu działającego w porozumieniu z Biurem Promocji UW. W wyniku zdiagnozowanej potrzeby przypominania studentom istotnych informacji oraz umieszczania informacji dodatkowych, w sposób zapewniający skuteczność uruchomiono profil Instytutu na Facebooku.

6.2.

Jednostka posiada spójny system wewnętrznych regulacji, normujących funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz jego doskonalenia, zgodnie ze strategią jednostki oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Stworzona została przejrzysta struktura organizacyjna oraz zaplanowano właściwy przydział odpowiedzialności i uprawnień w ramach poszczególnych działań systemu. Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów zapewnia udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w zapewnianiu jakości kształcenia, jednakże poprawy wymaga skuteczność wykorzystania pozyskiwanych od partnerów zewnętrznych informacji w doskonaleniu realizowanych programów kształcenia. Istotne jest dążenie do zwiększenia udziału interesariuszy zewnętrznych, w tym przedstawicieli rynku pracy (pracodawców) w określaniu i ocenie efektów kształcenia oraz w ocenie skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do podnoszenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Wewnętrzne procedury zapewniania jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, przeciwdziałają powstawaniu zjawisk patologicznych i umożliwiają monitorowanie, ocenę i doskonalenie jakości zidentyfikowanych procesów, w szczególności w zakresie: projektowania, zatwierdzania, okresowego przeglądu programów kształcenia oraz oceny stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Potwierdzeniem tych działań jest wdrożenie w bieżącym roku akademickim gruntownej reformy programu studiów, stanowiącej zwieńczenie procesu ewaluacji i prac prowadzonych w poprzednich latach akademickich. Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów monitoruje kluczowe procesy w obszarze kształcenia oraz procedury i narzędzia odnoszące się do monitorowania, oceny i doskonalenia jakości kształcenia, a wyniki dokonywanej systematycznie oceny jego skuteczności wykorzystuje do doskonalenia przyjętej kultury jakości

kształcenia. Potwierdzeniem skuteczności podejmowanych w tym zakresie działań jest uwzględnienie w realizowanym programie studiów potrzeby mobilności studenckiej, warsztatów o charakterze praktycznym oraz zajęć w terenie. Wdrażane przez władze ocenianego kierunku studiów działania naprawcze, korygujące i doskonalące w zakresie realizowanego procesu kształcenia przyczyniają się do zdobywanych przez studentów nagród. Weryfikacją wyróżniającego osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia jest przyznanie studentom ocenianego kierunku (3 osoby) Diamentowego Grantu w 2013 i 2015, a ponadto zdobywane przez studentów wyróżnień za prace magisterskie w konkursie prac im. J. J. Lipskiego (3 prace) oraz im. Majera Bałabana (6 prac). Do stosowanych metod analizy danych dotyczących oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości w odniesieniu do podnoszenia jakości kształcenia, a także opracowania rezultatów analizy należy przygotowywane corocznie sprawozdanie z oceny własnej, które obejmuje monitorowanie, przegląd i podnoszenie zasobów do nauki oraz zasady publikowania informacji na temat kształcenia na UW. Przedstawione w nim wyniki prowadzonych analiz oraz informacje odnośnie podejmowanych przedsięwzięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych dostępne są przez stronę internetową Biura Jakości Kształcenia Uniwersytetu Warszawskiego dla wszystkich interesariuszy.

3. Uzasadnienie

6.1. Uzasadnieniem przyznanej w zakresie kryterium 6 oceny „w pełni” jest pozytywna ocena skuteczności funkcjonującego w ramach kierunku kulturoznawstwo – wiedza o kulturze systemu zapewniania i doskonalenia jakości. Należy stwierdzić, iż władze ocenianego kierunku wdrożyły system umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów, mający na celu ich doskonalenie.

6.1.1. Zorientowanie systemu na ciągłe podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów uwzględnia projektowanie efektów kształcenia i ich modyfikowanie przy znaczącym udziale interesariuszy wewnętrznych, co potwierdza wdrażana w bieżącym roku akademickim reforma programu studiów.

6.1.2. Mechanizmy systemu zapewniają przejrzystość stosowanego systemu sprawdzania i oceniania efektów oraz bieżące monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Działania te podlegają corocznej analizie prowadzonej na podstawie sprawozdania z realizacji efektów kształcenia.

6.1.3. Analiza procedur przyjętych w zakresie weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, potwierdziła słuszność doboru stosowanych w ramach ocenianego kierunku metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia.

6.1.4. System Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia nie przewiduje obecnie zasad i warunków potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem formalnej edukacji, jednakże prowadzone szkolenia oraz konsultacje w zakresie właściwego zaplanowania i przygotowania procedur umożliwiających prawidłową ocenę wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zdobytych poza systemem formalnej edukacji pozwalają stwierdzić, iż wdrożenie przepisów prawnych w tym zakresie przebiegać będzie poprawnie.

6.1.5. Działania systemu w zakresie wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów nie wpływają znacząco na realizowany program kształcenia. Władze Wydziału prowadzą jednak współpracę z licznymi instytucjami kultury, będącymi potencjalnymi pracodawcami przyszłych absolwentów kierunku. Kontakt ten stanowi bogate źródło informacji na temat zatrudnienia absolwentów oraz opinii tej grupy interesariuszy zewnętrznych o poziomie kwalifikacji zawodowych absolwentów i przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia.

6.1.6. Obowiązujące procedury systemu służą systematycznej i kompleksowej ocenie kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, a prowadzona polityka kadrowa zapewnia, iż

zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów prowadzone są przez osoby przygotowane pod względem merytorycznym oraz dydaktycznym.

6.1.7. Ocenie podlegają wszystkie zajęcia w danym cyklu na wszystkich rodzajach studiów, a wyniki ankiet są brane pod uwagę przez komisję oceniającą podczas oceny okresowej pracownika oraz przy obsadzie zajęć i zamówieniach dydaktycznych. Od roku za pomocą ankiet oceniani są również pracownicy wspierający proces kształcenia, którzy otrzymują informację zwrotną w zakresie oceny ich pracy przez studentów.

6.1.8. Funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku system zapewnia właściwie działające mechanizmy w zakresie oferowanych studentom zasobów materialnych Wydziału, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów. 6.1.9. Ponadto należy stwierdzić, iż obowiązujące procedury systemu gwarantują również skuteczne gromadzenie, analizowanie i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Przeprowadzona analiza materiałów związanych z zapewnieniem jakości kształcenia dowodzi, iż kwestie programów kształcenia, ankietyzacji studentów czy polityki kadrowej poddawane są bieżącej analizie przez władze kierunku, w następstwie której podejmowane są działania naprawcze służące podnoszeniu jakości kształcenia.

6.1.10. System zapewniania i doskonalenia jakości na Wydziale Polonistyki gwarantuje studentom, kandydatom na studia oraz innym interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia z uwzględnieniem ich potrzeb w zakresie dostępu do wspomnianych treści.

6.2.

Zakres, systematyczność i kompleksowość działań podejmowanych na rzecz zapewnienia skuteczności funkcjonowania wewnętrznego systemu jakości kształcenia oraz wdrażanych w tym zakresie działań naprawczych, korygujących i doskonalących, pozwala na pozytywną ocenę wpływu systemu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów kulturoznawstwo – wiedza o kulturze. Świadczą o tym przedstawione w powyższym opisie systemu sposoby wykorzystania rezultatów oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości do podnoszenia jakości kształcenia.

4. Zalecenia

- W zakresie projektowania i zmian efektów kształcenia warto rozważyć nawiązanie współpracy z istotnymi dla ocenianego kierunku interesariuszami zewnętrznymi w taki sposób, aby możliwy był ich faktyczny udział w kształtowaniu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych studentów, pozwalających na ich adekwatność do potrzeb rynku pracy.

- Wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie hospitacji zajęć dydaktycznych, których celem byłoby podejmowanie działań naprawczych oraz doskonalących, a nie jedynie interwencyjnych w przypadku wadliwej pracy niektórych nauczycieli akademickich.

- Przy ocenie pracy kadry wspierającej proces kształcenia należy zwrócić uwagę na odpowiednią liczbę respondentów, których uwagi można byłoby uznać za miarodajne.

- Działania systemu w zakresie wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów nie wpływają znacząco na realizowany program kształcenia. Dlatego warto podjąć działania na rzecz pozyskiwania od absolwentów informacji o faktycznej przydatności ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na rynku pracy.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Jednostka przedstawiła poprawną analizę SWOT, trafnie rozpoznając badane obszary. W odniesieniu do czynników wewnętrznych jako silne strony słusznie wskazano wysoki poziom dydaktyki i kadry naukowej, co decyduje o ciągłości kształcenia na I – III stopniu kształcenia; silny związek badań naukowych z dydaktyką, co przekłada się na zaangażowanie studentów w badania; dobrą i intensywną współpracę międzyinstytucjonalną i międzynarodową oraz mobilność studentów; stworzenie warunków do indywidualnej organizacji przez studentów toku studiów, a także dużej oferty zajęć do wyboru i zajęć warsztatowych; przejrzyste i elastyczne zasady studiowania oraz sprawną obsługę toku studiów. Jako słabe strony zależne od czynników wewnętrznych wskazano niedobór zajęć warsztatowych organizowanych we współpracy międzyinstytucjonalnej, zbyt małą ofertę zajęć w językach obcych, niedostatek zdigitalizowanych materiałów dydaktycznych, brak systemowo opracowanych mechanizmów komunikacji ze studentami, umożliwiających im szerszą partycypację w procesach decyzyjnych oraz brak zaplecza pozadydaktycznego w budynku.

W odniesieniu do czynników zewnętrznych jako szanse wskazano przemiany wizji uniwersytetu (koordynator uczenia się przez całe życie); dostrzeżenie społecznej rangi kompetencji humanistycznych; odchodzenie od studiów masowych; wzrost społecznej mobilności i rozwój nauk interdyscyplinarnych, a także działania na rzecz silniejszej współpracy naukowców i studentów. Natomiast jako zagrożenia postrzegany jest – jak w całym szkolnictwie wyższym – niż demograficzny, konkurencyjność uczelni zagranicznych, obniżające się kompetencje kandydatów, konieczność łączenia przez studentów studiów i pracy oraz niestabilny rynek pracy.

Dobre praktyki

Silny związek badań własnych pracowników z procesem dydaktycznym, co sprawia, że warszawskie studia kulturoznawcze prowadzone w IKP są wyraźnie odmienne od tego typu studiów prowadzonych w innych jednostkach UW i w innych uczelniach. Studenci w dużej mierze korzystają z podręczników opracowanych przez ich wykładowców (seria podręczników-antologii poświęconych antropologii słowa, ciała, widowisk; seria *Poetyka kulturowa teatru*). Służy to także bardzo dobrej komunikacji między pracownikami IKP a studentami, którzy są z sukcesem włączani do badań.

Za dobrą praktykę należy uznać także intensywną współpracę z otoczeniem kulturalno-społecznym i angażowanie studentów w liczne działania poza uczelnią – w obszarze teatru np. wieloletnia bliska współpraca z Akademią Ruchu, Ośrodkiem Praktyk Teatralnych Gardzienice, Odin Teatret Eugenia Barby, Instytutem Grotowskiego czy Instytutem Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego oraz teatrami warszawskimi. Pozwala to studentom jeszcze w trakcie studiów dobrze poznać różnorodną działalność instytucji kultury, z którymi mogą wiązać swoją przyszłość zawodową.